

การศึกษาการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง

A STUDY OF ACTIVITIES AND PROBLEMS SCHOOL COMMUNITY
RELATIONS IN AUNGTHONG EDUCATIONAL AREA

วิทยานิพนธ์
ของ
นายสมยศ สุทธิพันธุ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
วันเดือนปี... 27 ส.ย. 2548
เลขทะเบียน... 00197573
เลขเรียกหนังสือ... 371.19
สังคมวิทยา
สังคม
ก 2

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
พ.ศ. 2547

ISBN 974-373-352-3

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วิทยานิพนธ์ การศึกษาการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนประถมศึกษา กับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง

โดย นายสมยศ สุทธิพันธุ์

สาขา การบริหารการศึกษา

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบลมาลา

กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐจร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ดร.สรายุทธ์ จ้างาทอง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบลมาลา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ)

..... กรรมการและเลขานุการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความสามารถและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก รศ.ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา ผศ.สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ชี้แนะ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเมตตาและเอาใจใส่ ตลอดมาตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อยผู้ศึกษาค้นคว้า ขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ และขอกราบขอบพระคุณ ผศ.มณี เหมทานนท์ อาจารย์ทวิศักดิ์ จงประดับเกียรติ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.ปัญญา แก้วกียูร ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นายเทียนชัย จูเจีย ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษากลางทอง นายเพชรรัตน์ นิยมพันธุ์ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษากลางทอง นายบุญสืบ กลิ่นธรรม รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษากลางทอง นายเดชณรงค์ วัฒนพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทองคั่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลางทอง ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้อง ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา และแก้ไขแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอโพธิ์ทอง เขตพื้นที่การศึกษากลางทองและกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชนที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล

ด้วยความรักและห่วงใยจาก อาจารย์เรวดี สุทธิพันธุ์ คุณแม่สงวน พงษ์สุทธิรักษ์ คุณป้าวิโรจน์ พงษ์สุทธิรักษ์ ล้วนเป็นแรงสนับสนุนให้กำลังใจ ทำให้เกิดความพยายามในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จนประสบความสำเร็จ

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดาผู้มีพระคุณ ตลอดจนบูรพาจารย์ และผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้

สมยศ สุทธิพันธุ์

การศึกษาการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง

A STUDY OF ACTIVITIES AND PROBLEMS OF SCHOOL COMMUNITY RELATIONS
IN AUNGTHONG EDUCATIONAL AREA

บทคัดย่อ
ของ
นายสมยศ สุทธิพันธุ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

พ.ศ. 2547

นายสมยศ สุทธิพันธุ์ (2547) การศึกษาการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ หลาบลมาลา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง เพื่อเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทองของครู ผู้บริหารโรงเรียนกับกรรมการชุมชน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ กรรมการชุมชน ผู้บริหารโรงเรียน และครูในอำเภอโพธิ์ทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง 35 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารและครู จำนวน 377 คน กรรมการชุมชน จำนวน 350 คน รวมเป็นประชากรทั้งหมด 727 คน

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 38 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การทดสอบที (t - test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในภาพรวม การปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับน้อย
3. เมื่อเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารและครูกับกรรมการชุมชนในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการให้บริการชุมชนและด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการร่วมกิจกรรมชุมชนและด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ค่าเฉลี่ยการจัดกิจกรรมทุกด้าน ตามความเห็นของผู้บริหาร และครูต่ำกว่าค่าเฉลี่ยตามความเห็นของกรรมการชุมชน
4. เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารและครู กับกรรมการชุมชนในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ

โรงเรียน และด้านการบริการชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการ
ร่วมกิจกรรมของชุมชนและด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ .05 ค่าเฉลี่ยของปัญหาทุกด้านตามความเห็นของผู้บริหารและครู สูงกว่าค่าเฉลี่ยตาม
ความเห็นของกรรมการชุมชน

A STUDY OF ACTIVITIES AND PROBLEMS OF SCHOOL COMMUNITY RELATIONS
IN AUNGTHONG EDUCATIONAL AREA

AN ABSTRACT
BY
MR.SOMYOTE SUTTHIPAN

Presented in partial fulfillment of the requirements
For the Master of Education program in Educational Administration
At Bansomdejchaopraya Rajabhat University
2004

Mr.Somyote Sutthipan (2004) : A Study of Activities and Problems of School Community Relations in Aungthong Educational Area. Bangkok : Graduate School, Bansomdejchaopraya Rajabhat University. Advisor Committee : Associate Professor Dr.Surasak Larbmala; Assistant Professor Suporn Limboriboon

The research aimed to study how the activities were organized and the problems in organizing them for the purposes of building relationships between schools and communities in the areas of Aungthong Unified School District. The subjects were in the following: 377 school executives and teachers from 35 schools in Amphur Aungthong, Office of Aungthong Unified School District, and 350 community members, 727 in total.

The questionnaire constructed by the researcher using a 5-point Likert - type scale with 38 items was employed as the research instrument. The statistics for data analysis were percentage, mean, t – test

Findings of the study revealed the following :

1. The overall of organizing the activities for boosting relationships between the schools and the community in the area of practicing the activities was at a high level. When considering all of the areas, it was also at a high level.
2. The problems in organizing the activities for boosting relationships between the schools and the community were generally low. When considering all of the areas, it was at a low level.
3. The results of testing hypothesis revealed that there was a .01 significant difference in organizing the activities for boosting relationships between the schools and the community between the school executives and the teachers. When considering each category of public relations, community services, activity participation, building rapports with the community, it indicated that there were significant differences at .01. The aspect of the activity in community and the aspect to permit the community to join the school activities in differentiation which is according to the statistics record at .05 The mean of executives and the teachers' problems in all areas was lower than that of the community members'

4. Both school executives and teachers' opinions were under the mean. The community members' opinions signified that the differences were significant at .01 when comparing the problems in organizing the activities for boosting relationships between the schools and the community among the executives, the teachers, and the community members. When considering each category, it was found that public relations, community participation, and building rapports with the community were significantly different at .01. The aspect of the activity in community and encourage the relationship between the different community which is according to the statistics record at .05. The mean of the executives and the teachers' problems in all areas was higher than that of the community members'.

สารบัญ

	หน้า
ประกาศคุณูปการ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข-ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ-ช
สารบัญ.....	ช-ณ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของงานวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความหมายและความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	7
ความสำคัญและความจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	10
หลักในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	11
วิธีสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	13
องค์ประกอบในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	16
กิจกรรมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
2 จำนวนและร้อยละ สถานภาพของผู้บริหาร ครู และกรรมการชุมชน.....	42
3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกรายด้าน.....	43
4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัด กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์.....	44
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัด กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน....	46
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัด กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมชุมชน..	47
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัด กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของโรงเรียน.....	49
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัด กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการเสริมสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชน.....	51
9 จำนวนและร้อยละ ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	53
10 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหาร และครูกับกรรมการชุมชน.....	54
11 เปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ ผู้บริหารและครูกับกรรมการชุมชน.....	55

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....

6

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับประชาชนทั่วประเทศเป็นนโยบายสำคัญประการหนึ่งของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศ และเป็นการจัดการศึกษาภาคบังคับซึ่งเป็นภาระผูกพันที่รัฐมีต่อสังคม ดังความในหมวด 3 มาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยประกาศเป็นกฎหมายของรัฐไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 : 25) และยังกำหนดให้เป็นนโยบายการศึกษาของรัฐบาลอย่างชัดเจน ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 3 มาตรา 16, 17, 18 ว่าด้วยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคบังคับ 9 ปี และการจัดการศึกษาตามหลักสูตร 12 ปี โดยเท่าเทียมกันทุกคนและไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : 20 - 21) ดังนั้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันต้องปฏิบัติตามนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาลเพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาโดยทั่วถึงกัน และเป็นการจัดการศึกษาร่วมกันกับองค์กรส่วนท้องถิ่นและชุมชน ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล โรงเรียนจึงต้องสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน แต่เนื่องจากบริบททางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญของสังคมอยู่ตลอดเวลา ทำให้ปัญหาความต้องการโดยทั่วไปของบุคลากรในโรงเรียนและประชาชนเปลี่ยนแปลงไปด้วย การที่โรงเรียนจะสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้ดีเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ตลอดจนความร่วมมือของครูและประชาชนในท้องถิ่น การที่โรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์กันทำให้โรงเรียนทราบข้อมูลปัญหาจากชุมชน (กรมสามัญศึกษา 2541 : 8 - 18) จากข้อมูลดังกล่าวมานั้น ทำให้โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชนนั้น ๆ และยังทำให้การจัดกิจกรรมของโรงเรียนเป็นไปอย่างราบรื่นมีประสิทธิภาพ

โรงเรียนเป็นหน่วยงานของรัฐที่กระจายอยู่ในพื้นที่ทั่วประเทศและอยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด มากกว่าหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ ประชาชนโดยทั่วไปมีความคุ้นเคยกับโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและบุคลากรในโรงเรียนมากกว่าหน่วยงานอื่น ๆ โรงเรียนนอกจากจะเป็นสถานศึกษาแล้ว ยังมีลักษณะเป็นสถาบันทางสังคมของท้องถิ่นอีกด้วย การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นการมุ่งเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชน สอดคล้องกับมาตรา 25, 29

ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ว่าชุมชนที่สถานศึกษาดังอยู่จะเป็นชุมชนที่เข้มแข็งได้เมื่อบุคลากรของสถานศึกษาร่วมมือร่วมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับชุมชนในท้องถิ่น การสร้างความเข้าใจและตั้งเป้าหมายร่วมกันจะทำให้เกิดความเข้มแข็ง สามัคคี ร่วมกันจัดกิจกรรม และแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนกับชุมชน เริ่มจากโรงเรียนและชุมชนเลื้อยเพื่อให้และรับผลประโยชน์ร่วมกันภายใต้การวางแผนและการจัดการที่ดี เช่น โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือด้านกำลังทรัพย์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนนำมาเป็นประโยชน์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ซึ่งเป็นลูกหลานของชุมชนและชุมชนได้รับประโยชน์จากโรงเรียนเป็นผู้ให้ความรู้หรือคำแนะนำที่ชุมชนต้องการ และเป็นศูนย์กลางของชุมชน (วารสารวิชาการ 2545 : 12) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมของโรงเรียน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 มาตรา 8 มาตรา 9 (6) หมวด 1 มาตรา 8 (1), (2) การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 (6) ระบุว่า การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้คือการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร องค์กรส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนาประกอบการ และสถาบันอื่น ๆ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2540 : 9 - 13)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ได้กล่าวถึง ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และชุมชนกับสถานศึกษาในการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้อง คือ มาตรา 8 (2) ว่าด้วยการจัดการศึกษาที่ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 8 (6) การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาที่ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น ๆ มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของท้องถิ่น

จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญกับชุมชนในการร่วมมือกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และในปัจจุบันแม้ว่าพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการและอำนาจหน้าที่ในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตการศึกษาตามกฎหมายกระทรวงใหม่ แต่ในสถานศึกษายังมิได้มีการแบ่งงานใหม่ ยังคงใช้แนวการบริหารงานหลัก 6 งานเดิม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2547 : 27) ดังนี้ 1) งานวิชาการ 2) งานบุคลากร 3) งานกิจการนักเรียน 4) งานอาคารสถานที่ 5) งานธุรการการเงิน 6) งานสัมพันธ์ชุมชน

ผู้วิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง เห็นว่า งานสัมพันธ์ชุมชนมีความสำคัญต่อการบริหารงานของโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง จึงได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อนำผลจากการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางในการบริหารงานของโรงเรียนที่รับผิดชอบอยู่ และเผยแพร่ให้กับผู้ที่มีความสนใจต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง
3. เพื่อเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทองของครูและผู้บริหารโรงเรียนกับกรรมการ ชุมชน

สมมติฐานของการวิจัย

1. การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทองของครูและผู้บริหารโรงเรียนกับกรรมการ ชุมชนมีความแตกต่างกัน
2. ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทองของครูและผู้บริหารโรงเรียนกับกรรมการ ชุมชนมีความแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลของการวิจัยจะเป็นแนวทางให้กับโรงเรียนในการจัดการศึกษา และส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเป็นแนวทางการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะโรงเรียนในอำเภอโพธิ์ทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง จำนวน 35 โรงเรียน

2. ประชากรที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูในอำเภอโพธิ์ทอง จำนวน 377 คน และกรรมการชุมชนในอำเภอโพธิ์ทอง จำนวน 350 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วยตัวแปรอิสระและตัวแปรตามดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพจำแนกเป็น

3.1.1 ครูและผู้บริหาร

3.1.2 กรรมการชุมชน

3.2 ตัวแปรตาม คือ การจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังต่อไปนี้

3.2.1 การประชาสัมพันธ์

3.2.2 การให้บริการแก่ชุมชน

3.2.3 การร่วมกิจกรรมชุมชน

3.2.4 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

3.2.5 การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนยังผลให้เกิดการพัฒนาชุมชนและโรงเรียนได้แก่ กิจกรรมต่อไปนี้ 1) การประชาสัมพันธ์โรงเรียน 2) การให้บริการแก่ชุมชน 3) การร่วมกิจกรรมชุมชน 4) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน 5) การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน

1.1 การประชาสัมพันธ์โรงเรียน หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อันจะช่วยให้โรงเรียนปฏิบัติงานได้สะดวกยิ่งขึ้น ได้แก่ การประชุมผู้ปกครอง การทำสิ่งพิมพ์ การจัดทำป้ายประกาศเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน หอกระจายข่าว การพบปะเยี่ยมเยียนตามบ้าน

1.2 การให้บริการแก่ชุมชน หมายถึง การให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ชุมชนตามกำลังความสามารถที่โรงเรียนจะดำเนินการได้ ได้แก่ การให้บริการทางวิชาการ การให้คำปรึกษา หรือการให้บริการอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สนามกีฬา

1.3 การร่วมกิจกรรมชุมชน หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของชุมชน เท่าที่โรงเรียนมีความสามารถเข้าร่วมได้ ได้แก่ กิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรม กิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการพัฒนาชุมชน

1.4 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน หมายถึง การเปิดโอกาสเชิญชวนหรือหาทางให้บุคคลในชุมชนได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ได้แก่ การเชิญประชาชนมาร่วมงานที่โรงเรียนจัดขึ้น การเชิญบุคคลในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากร การให้บุคลากรในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน

1.5 การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง การดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การให้ครูมีส่วนร่วมในการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน

2. ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง อุปสรรคที่ทำให้การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

3. ชุมชน หมายถึง กรรมการผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่กรรมการแทนประชาชนในชุมชนในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับทางโรงเรียน

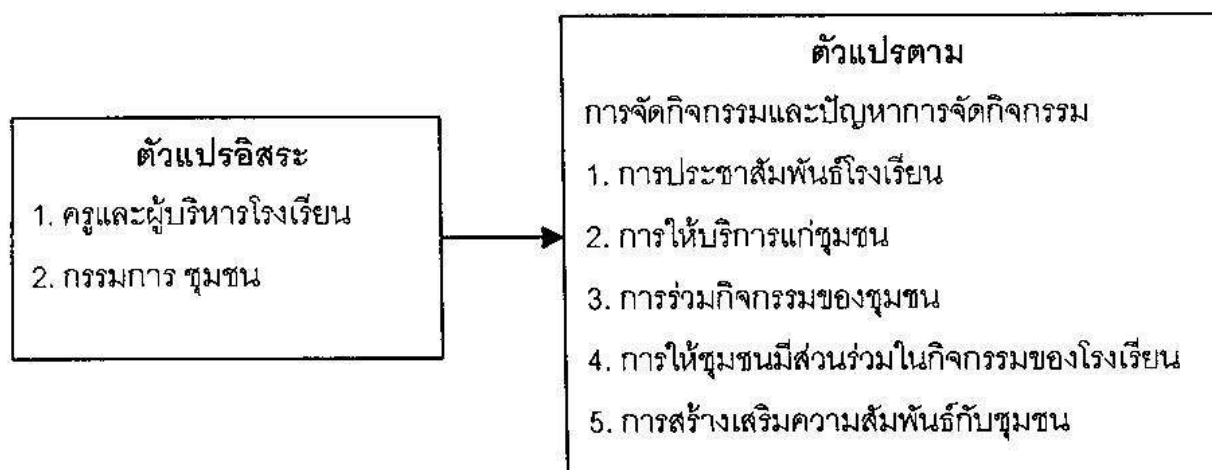
4. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 (ป. 1 - ป. 3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4 - ป. 6) และช่วงชั้นที่ 3 (ม. 1 - ม. 3) ในอำเภอโพธิ์ทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง

5. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ในโรงเรียนอำเภอโพธิ์ทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง

6. ครู หมายถึง ข้าราชการครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้สอนในโรงเรียนอำเภอโพธิ์ทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในอำเภอโพธิ์ทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วยตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. ความหมายและความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
2. ความสำคัญและความจำเป็นของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
3. หลักในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
4. วิธีสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
5. องค์ประกอบในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
6. กิจกรรมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 - 6.1 การประชาสัมพันธ์โรงเรียน
 - 6.2 การให้บริการแก่ชุมชน
 - 6.3 การร่วมกิจกรรมของชุมชน
 - 6.4 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน
 - 6.5 การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

มีผู้ให้ความหมายของงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้หลายท่านในที่นี้ได้ยกมาเพียงบางส่วนซึ่งให้ความหมายไว้ ดังนี้

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2540 : 130 - 131) ได้ให้คำจำกัดความของงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่า โรงเรียนและชุมชนมีบทบาทต่อกันเพื่อให้การสนับสนุนกันในด้าน การจัดการศึกษา และเพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อชุมชนเองและต่อโรงเรียน โรงเรียนก็จะได้รับความร่วมมือจากชุมชนในด้านต่าง ๆ ทั้งคน ทั้งทรัพยากรของชุมชน ก็จะได้รับการศึกษาและพัฒนาความสัมพันธ์เป็นการติดต่อสื่อสารที่เชื่อมโยงและเอื้อประโยชน์ต่อกันและกัน

พจณี เทียมศักดิ์ (2544 : 114) ให้ความหมายว่า ความสัมพันธ์ที่โรงเรียนกับชุมชนต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างมากจึงจะเกิดการเรียนรู้กันได้ดี ต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และโรงเรียนเองต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนด้วย

สุรินทร์ กิจนิตยชีวี (2536 : 20) ให้ความหมายว่า โรงเรียนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชนนั้น จะมีโอกาสประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษาการสอนวิชาที่มากกว่าโรงเรียนที่ขาดความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีความมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาให้ได้ผลดีที่สุด และให้ผลที่ได้จากการจัดการศึกษานั้นเป็นประโยชน์ต่อชุมชนด้วยดีมีผู้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้ (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2540 : 131)

1. เพื่อให้ประชาชนเข้าใจการดำเนินงานของโรงเรียนทุกด้านอย่างแจ่มแจ้งและถูกต้อง
2. เพื่อให้ทราบว่าประชาชนมีความรู้สึกเช่นไรต่อโรงเรียน และปรารถนาจะให้โรงเรียนทำอะไรบ้าง
3. เพื่อให้ประชาชนสนับสนุนโรงเรียนทางการเงินและโครงการการศึกษา
4. เพื่อให้ประชาชนรู้สึกรับผิดชอบทางด้านคุณภาพการศึกษาที่โรงเรียนดำเนินงานอยู่นั้นมาก
5. เพื่อสร้างมิตรภาพ ความเคารพ และความเชื่อมั่นในตัวบุคลากรและบริการของโรงเรียนให้แก่ประชาชน
6. เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงความต้องการในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และสิ่งที่จะต้องทำลงไปเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าของชุมชน
7. เพื่อให้ประชาชนทำงานร่วมกับโรงเรียนและร่วมแก้ปัญหาการศึกษา
8. เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน และชุมชนด้วยความจริงใจในการเป็นผู้นำร่วมกันในการพัฒนาชุมชน

จำรัส นวลนิม (2540 : 274) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังนี้

1. เพื่อต้องการให้ชุมชนได้ทราบการดำเนินงาน ความก้าวหน้าและความเคลื่อนไหวของโรงเรียน
2. เพื่อให้โรงเรียนได้ทราบข่าวความเคลื่อนไหวของชุมชนอันจะก่อให้เกิดประโยชน์กับโรงเรียน

3. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา และเกิดความรู้สึกว่าเป็นหน้าที่ของประชาชนที่จะต้องสนใจและให้การสนับสนุนการศึกษา

4. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมดูแลการศึกษาเพื่อประโยชน์แก่โรงเรียน

5. เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนได้เข้ามามีบทบาทในการวางแผนเป้าหมายของการศึกษา และการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน

6. เพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน หรือท้องถิ่นของโรงเรียนให้เกิดขึ้น โดยมีโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง

7. เพื่อโรงเรียนจะได้เสนอความรู้ ความก้าวหน้า และแนวโน้มใหม่ ๆ ทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ

8. เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์และการร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชน เช่น วัด อำเภอ โรงงานต่าง ๆ สำนักงานต่าง ๆ

9. เพื่อคลี่คลายข้อข้องใจ ช่วยทำให้ประชาชนเข้าใจโรงเรียนในแง่ดี

10. เพื่อช่วยในการประเมินผล การดำเนินงานของโรงเรียนจากชุมชน

ธีรรัตน์ กิจจารักษ์ (2542 : 233) กล่าวถึงความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. เพื่อสร้างเสริมความรู้สึกเป็นเจ้าของให้แก่ชุมชน

3. เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน

4. เพื่อฟื้นฟูและรักษาวัฒนธรรมของชุมชน

5. เพื่อสร้างความกลมกลืนระหว่างบ้านกับโรงเรียน

6. เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในการจัดการศึกษาให้เป็นเรื่องของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน

โดยสรุปจากแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งในโรงเรียนและชุมชนให้เกิดประโยชน์ขึ้นสองฝ่าย คือ ประโยชน์ในการเรียนการสอนของโรงเรียน และเสริมสร้างความเข้าใจในด้านวิชาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีแก่ชุมชน

2. เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม และสนับสนุนในการวางแผน กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษา เพื่อฝึกให้บุคคลเป็นไปตามความต้องการของชุมชนและสังคม

3. เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีทัศนคติและมีแนวทางที่ตรงกันในการพัฒนาการศึกษาและชุมชน

4. เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนจากชุมชน

ความสำคัญและความจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

เนื่องจากโรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมสถาบันหนึ่ง ซึ่งที่พัฒนาสังคม และในขณะเดียวกันสังคมก็มีหน้าที่จะต้องคอยช่วยเหลือและพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาที่เป็นโรงเรียนต่าง ๆ ได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา 2539 : 54 - 62)

1. เป็นการบริหารงานที่ช่วยส่งเสริมให้การดำเนินงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนเป็นไปโดยสะดวก
2. เป็นการบริหารงานที่ช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
3. เป็นการบริหารงานที่ช่วยให้โรงเรียนสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโรงเรียนได้
4. เป็นการบริหารงานที่ช่วยให้เข้าใจสภาพความต้องการและปัญหาของชุมชนเพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน
5. เป็นการบริหารงานที่มีส่วนให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชน อันจะเป็นการช่วยพัฒนาสังคมอีกทางหนึ่ง
6. เป็นการบริหารงานที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและช่วยเหลือเกื้อกูลในสังคม
7. เป็นการบริหารงานที่มีส่วนสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยราชการอื่น ๆ เช่น การปกครอง การพัฒนาชุมชน เป็นต้น อันเป็นผลดีกับทางราชการ

ปรีชา นิพนธ์พิทยา (2536 : 511) ได้รวบรวมความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. การช่วยส่งเสริมให้การดำเนินงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนเป็นไปได้อย่างสะดวก
2. ช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
3. ช่วยให้โรงเรียนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในชุมชน ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโรงเรียนได้ ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคม
4. ช่วยให้โรงเรียนเข้าใจสภาพความต้องการอุปสรรคปัญหา เพื่อประกอบการพิจารณา กำหนดนโยบายของโรงเรียน

5. มีส่วนสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยราชการอื่นอันเป็นประโยชน์ และเป็นผลต่อราชการ

ประธาน สาระทัน (2540 : 135) ได้แสดงความคิดเห็นในความจำเป็นของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่า แนวทางปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษาการปฏิรูปโรงเรียนจะต้องระดมสรรพกำลังทั้งภาครัฐและเอกชน การประสานความร่วมมือทุกระดับตั้งแต่สถานศึกษา อำเภอ จังหวัด เขตการศึกษา กรม และกระทรวง

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2540 : 135) ได้บรรยายความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องมีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพราะมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ ตลอดจนบุคคลในท้องถิ่นจะต้องให้ความสำคัญให้ความร่วมมือร่วมใจกันในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาเยาวชนอันจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนซึ่งจะได้ประโยชน์ทั้งในโรงเรียนและชุมชน ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ

จากความสำคัญและจำเป็นของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ได้เสนอมาโดยสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

1. โรงเรียนเป็นแหล่งผลิต พัฒนา อบรม และคัดเลือกสมาชิกที่ดีให้แก่ชุมชน และให้ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนโรงเรียนด้วย
 2. โรงเรียนเป็นแหล่งถ่ายทอดวัฒนธรรมให้แก่ชุมชน
 3. โรงเรียนเป็นศูนย์รวมของวิทยากรต่าง ๆ ที่สามารถทำให้สมาชิกของชุมชนมีความก้าวหน้าทางการศึกษา
 4. โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชนที่จะช่วยพัฒนาชุมชน จัดกิจกรรมบริการต่าง ๆ เปิดโอกาสให้สมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาและสร้างภาพพจน์ที่ดีของโรงเรียนและครูอาจารย์
- โดยสรุปเพื่อประโยชน์ที่ทางโรงเรียนและทางราชการจะได้รับอีกทั้งชุมชนจะได้รับประโยชน์จากหน่วยงานทางการศึกษาด้วย จึงจำเป็นจะต้องมีการติดต่อสัมพันธ์เพื่อความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาชุมชนได้รับประโยชน์ ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าด้วย

หลักในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดไว้ หลายท่านด้วยกัน ดังนี้

ธีรรัตน์ กิจจารักษ์ (2542 : 236) กล่าวถึง หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่า

1. ต้องดำเนินการด้วยความบริสุทธิ์ใจ ตรงไปตรงมา และเชื่อถือได้

2. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ถือเป็นภารกิจที่ต้องทำต่อเนื่องตลอดเวลา
3. ต้องดำเนินการให้ครอบคลุมทุกด้านชุมชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบด้วย
4. ต้องมีความง่าย และ คล่องตัวในการดำเนินงาน
5. ต้องเป็นไปด้วยความสร้างสรรค์ มิใช่ทำลายภาพพจน์ของโรงเรียนและชุมชน
6. ต้องดำเนินการปรับให้เข้ากับสภาพของชุมชน
7. ต้องดำเนินการด้วยยืดหยุ่นให้เข้ากับสถานการณ์วิธีการหรือโอกาส
8. ควรคำนึงถึงความต้องการที่เกี่ยวกับความเจริญขององคกรของแต่ละคน และการพัฒนา

สังคมของชุมชนไปพร้อม ๆ กัน

9. ควรใช้กระบวนการติดต่อสื่อสารสองทาง (two - way Communication) ในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

10. ใช้วิถีทางแห่งประชาธิปไตยในการดำเนินงาน

สมพร สุทัศน์ (อ้างอิงใน อีรวัฒน์ กิจจารักษ์ 2542 : 236) กล่าวถึงหลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังนี้

1. หลักมนุษยสัมพันธ์
2. ความจริงใจ
3. ความซื่อสัตย์
4. ความคงเส้นคงวา
5. ความเสียสละ
6. ความอดทน
7. ความฉลาด
8. ความยืดหยุ่น

โดยสรุป หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีดังนี้

1. ยึดหลักมนุษยสัมพันธ์ การติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนนั้นต้องอาศัยหลักมนุษยสัมพันธ์เป็นอย่างมาก บุคลากรในโรงเรียนจึงต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
2. ยึดหลักความจริงใจหรือบริสุทธิ์ใจข้อความใด ๆ ที่เผยแพร่ไปสู่ประชาชนย่อมจะมีความเชื่อถือได้ตรงไปตรงมามากที่สุดและไม่ควรมีอะไรปิดบังภายในโรงเรียน
3. ยึดหลักความซื่อสัตย์ บุคลากรในโรงเรียนควรมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่และการทำงาน ควรให้ประชาชนหรือกรรมการศึกษาของโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่าง ๆ ด้วย
4. ยึดความคงเส้นคงวา หมายถึง ความสม่ำเสมอในการทำงาน การติดต่อสัมพันธ์กับคน

5. ยึดความเสียสละ บุคลากรทุกคนในโรงเรียน ควรมีความเสียสละในการทำงานเพื่อชุมชน
6. ยึดความอดทน บุคลากรในโรงเรียนจะต้องอดทนเป็นอย่างมากในการดำเนินงานของโรงเรียนและการติดต่อกับชุมชน
7. ความยืดหยุ่น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ควรเป็นลักษณะโอนอ่อนผ่อนปรน การดำเนินการควรมีการยืดหยุ่นตามสถานการณ์และเวลา
8. ยึดความต่อเนื่อง การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนนั้น ย่อมต้องอาศัยเวลาในการดำเนินงานที่ต่อเนื่องกันและจำเป็นต้องมีตลอดไป
9. ยึดการครอบคลุมเนื้อหา การสร้างความสัมพันธ์จะต้องครอบคลุม คุณลักษณะงานและขอบข่ายของโรงเรียนทุก ๆ ด้านอย่างเพียงพอ มิใช่มุ่งในด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ
10. ยึดความเรียบง่าย การนำเสนอของโรงเรียนต่อชุมชนไม่ว่าจะเป็นด้านใดควรคำนึงถึงความเรียบง่าย สื่อสัมพันธ์กันเข้าใจ
11. ยึดการสร้างสรรค์ อันเป็นหลักการที่โรงเรียนต้องมุ่งที่จะกระทำเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
12. ความสามารถในการปรับตัว การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นในแต่ละโอกาส แต่ละสภาพปัญหา
13. ยึดความเป็นผู้ให้ชุมชนมากกว่าผู้รับจากชุมชน

วิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จากหลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่เสนอมาแล้วนั้น ซึ่งจะเป็นทางที่จะนำไปสู่จุดหมายปลายทางของการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน มีส่วนช่วยในการพัฒนาชุมชน รวมทั้งชุมชนได้มีส่วนร่วมและสนับสนุนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน วิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อาจทำได้หลายรูปแบบหรือหลายวิธีการ จากการศึกษพบว่า มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวทางในวิชาการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

จรัส โพธิศิริ (2540 : 42 - 49) ให้หลักและวิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ 5 ประการ ประกอบด้วย

1. โรงเรียนต้องเผยแพร่วัตถุประสงค์ สภาพการณ์และความต้องการให้ชุมชนเข้าใจ
2. โรงเรียนต้องเข้าใจทัศนคติและความมุ่งหวัง การตอบสนองชุมชนได้ดี
3. สถานศึกษาต้องแจ้งจำนวนเงินที่ต้องการสนับสนุนเพื่อการปฏิบัติให้ชุมชนทราบ
4. ต้องสัมพันธ์กันใกล้ชิดกันทั้งสองฝ่ายเพื่อช่วยพัฒนาโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้า

5. ต้องยอมรับนับถือ และมีความศรัทธาต่อกันเพื่อที่จะให้การศึกษาแก่นักเรียนในท้องถิ่น
ธีรรัตน์ กิจจารักษ์ (2542 : 241) กล่าวถึงวิธีสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ไว้ดังนี้

1. การนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน โรงเรียนควรจะได้ปฏิบัติ ดังนี้

1.1 เสนอรายงานให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

1.2 สร้างความเชื่อถือและความมั่นใจ ตลอดจนความนิยมในโรงเรียนให้เกิดขึ้นในหมู่

ประชาชน

1.3 ส่งเสริมประชาชนให้มีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา

1.4 ส่งเสริมให้ครูกับผู้นปกครองมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น เพื่อให้ผลดีต่อ

การเรียนการสอน

1.5 สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามาช่วยเหลือกิจการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ

โรงเรียนทั้งในด้านการเงิน วัสดุ แรงงานและกำลังใจ

1.6 สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่

โดยมีโรงเรียนเป็นศูนย์ประชาชน ศูนย์การศึกษาและวัฒนธรรม

1.7 ประเมินความต้องการของผู้ปกครอง และประชาชนในท้องถิ่นเกี่ยวกับการศึกษา
เพื่อให้โรงเรียนมีโอกาสสนองความต้องการอันแท้จริงของประชาชน

1.8 แก้ไขปิดปากคล้อยคลายข้อข้องใจ และสิ่งที่ทำให้ประชาชนเข้าใจผิด ช่วยให้ประชาชน
มองโรงเรียนในแง่ดี มีความเข้าใจและเห็นใจโรงเรียน มองครูและนักเรียนด้วยความเชื่อถือ และ
นิยมยกย่อง

2. การนำชุมชนมาสู่โรงเรียน โรงเรียนควรจะได้ปฏิบัติดังนี้

2.1 เชิญผู้เชี่ยวชาญในอาชีพเฉพาะอย่างมาให้ความรู้และแนะนำ เช่น ช่างไฟฟ้า

อาจเชิญมาให้ความรู้เรื่องประโยชน์และอันตรายที่เกิดจากไฟฟ้า

2.2 ผู้ปกครองเด็ก อาจให้ความช่วยเหลือในการเป็นวิทยากรในบางเรื่อง

2.3 สมาชิกสภา อาจให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชุมสภาร่างกฎหมายหรือ

อื่น ๆ

2.4 โรงเรียนอุตสาหกรรม เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานการผลิต

2.5 ดำรวจ ข้าราชการ ให้ความรู้ด้านจราจร การปกครอง และอื่นๆ

2.6 คณะกรรมการสภาตำบล หรือท้องถิ่นอาจให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานใน

ท้องถิ่น

2.7 ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น พืช สัตว์ป่า หิน แม่น้ำ แร่ อาจนำมาใช้ในการเรียนการสอน

2.8 ทรัพยากรที่มนุษย์ประดิษฐ์ตกแต่ง เช่น บ้านเรือน อาคาร สนาม สถานีดับเพลิง อาจใช้ในการเรียนการสอนได้

2.9 แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และทันตแพทย์ เพื่อมาให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

2.10 จัดงานประจำปี แล้วเชิญผู้ปกครองและประชาชนมาร่วม

2.11 จัดนิทรรศการแสดงผลงานของโรงเรียนหรือทำพิธีเปิดอาคารเรียน

2.12 จัดการแสดงละครหรือแข่งขันกีฬา

2.13 จัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง

2.14 จัดตั้งคณะกรรมการประชาชนเพื่อทำหน้าที่ปรึกษาของโรงเรียน

2.15 จัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า สมาคมเกี่ยวกับการศึกษา สมาคมเกี่ยวกับครูและสมาคมเกี่ยวกับกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจต่าง ๆ สำหรับประชาชน

2.16 จัดตั้งสมาคมต่าง ๆ ของชุมชนขึ้นตามความเหมาะสม โดยใช้โรงเรียนเป็นที่ตั้งของสมาคม

2.17 จัดโปรแกรมต่าง ๆ ของโรงเรียนทั้งในด้านการศึกษา อาชีพ และการพักผ่อนหย่อนใจ โดยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรับประโยชน์โดยตรงบ้างตามสมควร

2.18 เชิญประชาชนที่มีความสนใจในการศึกษาเป็นกรรมการศึกษา กรรมการโรงเรียน ชุมชน กรรมการโครงการสุขภาพของโรงเรียน เป็นต้น

โดยสรุปจากแนวคิดที่นักวิชาการได้กล่าวมาเกี่ยวกับวิธีสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น จะต้องมีการศึกษาชุมชน มีการจัดการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง การเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน การบริการชุมชน จัดตั้งองค์กรระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน วิธีการดังกล่าวต้องดำเนินไปโดยยึดหลักการที่ว่า ชุมชนได้ใช้ประโยชน์จากโรงเรียนมากที่สุด ในขณะเดียวกันโรงเรียนก็ได้ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ของชุมชน และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนด้วย

องค์ประกอบในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ (ม.ป.ป. : 9 - 13) ได้ชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบที่จะช่วยให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 3 ประการ สรุปได้คือ

1. ความพร้อมของผู้ที่จะร่วมมือ หมายถึง ทั้งสองฝ่ายจะต้องมีความพร้อมที่จะรู้สภาพปัญหา วิธีการแก้ปัญหา และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ เช่น ในด้านการฝึกอบรม การนิเทศ เป็นต้น
2. มีกลไกที่ก่อให้เกิดความร่วมมือ เช่น มีการจัดตั้งคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียน สมาคมผู้ปกครอง และครู เป็นต้น โดยมีการเสริมความพร้อมให้คณะกรรมการและควรกำหนดบทบาทหน้าที่ร่วมกันในทิศทางที่พึงประสงค์

3. มีการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือ กล่าวคือ มีการวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ร่วมกันทั้งสองฝ่ายโดยมี 3 ขั้นตอน คือ วางแผนปฏิบัติ และประเมินผล แล้วรายงานการประเมินให้บุคลากร โรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทราบ

ธีรรัตน์ กิจจารักษ์ (2542 : 238) กล่าวถึงองค์ประกอบในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไว้ดังนี้

1. แนวนโยบายของโรงเรียน ถ้าหากโรงเรียนมีนโยบายที่จะเปิดประตูโรงเรียนแล้วความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนก็จะไปในทางที่ดี
2. ความร่วมมือของบุคลากรในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนนั้น บุคลากรของโรงเรียนทุกคนจะต้องประสานกับทุกฝ่ายจึงจะทำให้ผลสำเร็จลุล่วงไปได้ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ และนักเรียน
3. ความพร้อมของโรงเรียน ความพร้อมในที่นี้หมายถึง ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ และเครื่องอำนวยความสะดวกที่จะให้ความช่วยเหลือร่วมกับชุมชน
4. ความพร้อมของชุมชน นอกจากองค์ประกอบของโรงเรียนแล้ว องค์ประกอบของชุมชนก็มีส่วนสำคัญเช่นเดียวกัน ถ้าหากชุมชนไม่มีความพร้อมหรือไม่แน่ใจแล้ว การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองฝ่ายจะเกิดขึ้นไม่ได้ ความพร้อมของชุมชนในที่นี้หมายถึงความพร้อมทั้งในด้านความคิดเห็นและอื่น ๆ

โดยสรุป การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะบังเกิดผลดีมาน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญคือ แนวนโยบายของโรงเรียน ความพร้อมของโรงเรียนและชุมชนที่จะให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน มีกลไกและองค์การที่จะทำให้เกิดความร่วมมือตลอดจนวางแผนงานร่วมกัน

กิจกรรมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ 2 ทาง คือ ทั้งโรงเรียนและชุมชน มีบทบาทเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงเกี่ยวพันอยู่กับการดำเนินการเพื่อให้โรงเรียนสามารถแสดงบทบาทของการให้ และการรับความร่วมมือ การสนับสนุน และความช่วยเหลือได้อย่างเต็มที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528ก : 26 - 27) ได้กำหนดกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ 5 ประการ ได้แก่

1. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เช่น การประชุมผู้ปกครอง การทำ สิ่งพิมพ์เผยแพร่ การทำป้ายประกาศ การพบปะเยี่ยมเยียน เป็นต้น
2. การให้บริการชุมชน หมายถึง การให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ชุมชนตามกำลังความสามารถที่โรงเรียนจะดำเนินการได้ เช่น การให้บริการทางวิชาการ การให้คำแนะนำหรือปรึกษาหารือ การให้บริการอาคารสถานที่ หรือวัสดุอุปกรณ์
3. การร่วมกิจกรรมของชุมชน หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของชุมชนเท่าที่โรงเรียนมีความสามารถจะทำได้ เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น หรือร่วมงานอื่น ๆ ของท้องถิ่นหรือบุคคลตามวาระอันควร
4. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมกิจกรรมของโรงเรียน หมายถึง การหาทางให้บุคคลในชุมชนได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เช่น การเชิญประชาชนช่วยงานโรงเรียนจัด การเชิญบุคคลในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากร การให้บุคคลในชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน
5. การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น หมายถึง การดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดประกวดต่าง ๆ การจัดตั้งกลุ่มชมรม หรือ สมาคม

บุญเลี้ยง หุมทอง (2545 : 55) กล่าวถึง กิจกรรมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โดยมีมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาคุณธรรมความรู้ ความสามารถ และมีทักษะต่อการเน้นความต้องการความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ทั้งทางด้านวิชาการและอาชีพ นอกจากนี้โรงเรียนยังมีการะงานตามเกณฑ์มาตรฐานซึ่งกรมสามัญศึกษาได้กำหนดไว้ 6 หมวด โดยเฉพาะงานที่โรงเรียนต้องการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนนั้นมี 6 ด้าน ดังนี้

1. การวางแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน
3. การให้บริการชุมชน
4. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
5. การได้รับการสนับสนุนจากชุมชน
6. การประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ธีรรัตน์ กิจจารักษ์ (2542 : 243) กล่าวถึงกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไว้ดังนี้

1. การเชิญผู้ปกครองนักเรียนหรือประชาชนในชุมชนมาโรงเรียน กรณีนี้อาจเชิญผู้ปกครองมาด้วยวัตถุประสงค์ต่างกัันดังนี้

1.1 เชิญมาประชุมในวันประณมนิเทศนักเรียนใหม่ ตามปกตินักเรียนที่เข้าใหม่ในชั้นอนุบาล ประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา ก็ตาม ทางโรงเรียนจะมีการปฐมนิเทศให้นักเรียนทราบถึงระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน การเลือกวิชาเรียนและอื่น ๆ ทางโรงเรียนจึงควรเชิญผู้ปกครองนักเรียนมาร่วมประชุมพร้อมกับนักเรียนด้วย เพื่อผู้ปกครองอาจจะได้ทราบระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนจะได้ช่วยทางโรงเรียนกวดขันบุตรหลานของตนต่อไป

1.2 เชิญมาประชุมในวันก่อนเปิดเทอมแรกของทุกชั้นเรียน เพื่อชี้แจงและย้านนโยบายเกี่ยวกับการเรียนการสอนของโรงเรียน ตลอดจนปรึกษาหารือเพื่อหาทางแก้ปัญหาการเรียนการสอนของบุตรหลานในปีต่อไป

1.3 เชิญผู้ปกครองและประชาชนมาเพื่อปรึกษาหารือในการปรับปรุงโรงเรียน โรงเรียนถือว่าเป็นสถาบันทางการศึกษาของชุมชน ดังนั้น ทั้งผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนย่อมเป็นเจ้าของโรงเรียน จึงควรมีโอกาสเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงโรงเรียน เพื่อบริการทางการศึกษาแก่นักเรียนและประชาชนได้มากที่สุด

1.4 เชิญประชาชนในชุมชนมาประชุมร่วมกับคณะครูในโรงเรียน เพื่อปรึกษาหารือในการปรับปรุงชุมชนหรือแก้ปัญหาในชุมชน เช่น ทำถนนในหมู่บ้าน แก้ปัญหาเกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บของประชาชน แก้ปัญหาเสพติดของประชาชน เป็นต้น

1.5 เชิญผู้ปกครองนักเรียนมาพบปะสังสรรค์กับครูในโรงเรียน อาจจะรับประทานอาหารร่วมกันและพูดคุยปรึกษาหารือร่วมกันไปด้วย ย่อมจะสร้างความสนิทสนมคุ้นเคยระหว่างครูกับผู้ปกครองยิ่งขึ้น อาจจะปรึกษาหารือในการปรับปรุงโรงเรียน การแก้ปัญหาในชุมชน หรือแก้ปัญหาของนักเรียน

1.6 เชิญผู้ปกครองนักเรียนมาชมนิทรรศการผลงานของนักเรียน และการแสดงของนักเรียน เช่น โรงเรียนจัดนิทรรศการผลงานของนักเรียนในวิชา การงานและพื้นฐานอาชีพศิลปศึกษา

และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น และจัดการแสดงบนเวทีของนักเรียน การเชิญผู้ปกครองนักเรียนมาชมย่อมจะทำให้ผู้ปกครองนักเรียนภูมิใจในผลงานของบุตรหลานของตนด้วย

1.7 จัดให้มีกิจกรรมสร้างความสามัคคีระหว่างผู้ปกครอง หรือประชาชนในชุมชนกับครู และนักเรียน เช่น จัดแข่งขันกีฬาระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน หรือประชาชนในชุมชนกับครูในโรงเรียน จะทำให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้ปกครองนักเรียนด้วยกันเองด้วย หรือกับประชาชนในชุมชนและกับครูในโรงเรียนด้วย

1.8 จัดงานวันแม่ขึ้นในโรงเรียน งานนั้นนอกจากจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแล้ว ยังเป็นการฝึกให้นักเรียนมีความกตัญญูต่เวทีต่อมารดาของตนด้วย

1.9 จัดงานวันอำลาโรงเรียน ได้แก่การจัดงานวันรับหนังสือหรือหลักฐานการสำเร็จการศึกษาของนักเรียนในปีสุดท้าย เพื่อให้นักเรียนเกิดความจงรักภักดีต่อสถาบัน เมื่อเขาออกไปสู่ชุมชนเขาจะได้ชักชวนชุมชนให้มาร่วมมือพัฒนาโรงเรียนเก่าของตน

นอกจากนี้ถ้าโรงเรียนได้จัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครูขึ้น โดยมีผู้ปกครองนักเรียน และประชาชนในชุมชนเป็นสมาชิก ก็อาจจะเชิญสมาชิกสมาคมมาโรงเรียนเพื่อประชุมชมนิทรรศการชมกิจกรรมหรือร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้เช่นกัน ยิ่งไปกว่านั้น บางโรงเรียนก็มีกรรมการศึกษาด้วยทางโรงเรียนก็อาจเชิญมาโรงเรียนได้เช่นเดียวกับสมาชิกสมาคมผู้ปกครองและครู จึงเห็นได้ว่าการเชิญผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนมาโรงเรียนเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ นั้น เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้มากที่สุดทีเดียว

2. รายงานเกี่ยวกับตัวนักเรียน เป็นธรรมดาที่ผู้ปกครองต้องการทราบว่าเมื่อบุตรหลานของตนมาโรงเรียน จะตั้งใจเรียนหรือไม่ มีความประพฤติเป็นอย่างไร และมีการดูแลสุขภาพอย่างไรบ้างเกี่ยวกับตัวนักเรียนนั้น มีเรื่องที่ต้องรายงาน 3 ประการ คือ

2.1 รายงานผลการเรียน เช่น ผลการสอบระหว่างเทอม และผลการสอบปลายเทอม เป็นต้น ซึ่งอาจจะทำเป็นสมุดรายงาน หรือสมุดประจำตัวนักเรียนก็ได้

2.2 รายงานความประพฤติ จะทำได้เช่นเดียวกับรายงานผลการเรียน คือ อาจจะรายงานย่อย ๆ เป็นครั้งคราว เมื่อนักเรียนมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสม ก็จะต้องรายงานให้ผู้ปกครองทราบโดยด่วนจะได้รับแก้ไขตักเตือน ส่วนรายงานในสมุดรายงานหรือในสมุดประจำชั้นนั้น มักจะทำเทอมละครั้ง การรายงานความประพฤติของนักเรียน ทั้งครูและผู้ปกครองจะต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด เพราะจะพบอยู่เสมอว่าความประพฤติของนักเรียนที่โรงเรียนกับที่บ้านมักไม่เหมือนกัน ผู้ปกครองควรรายงานให้ทางโรงเรียนทราบด้วยเพื่อช่วยกันแก้ไขต่อไป

2.3 รายงานเกี่ยวกับสุขภาพซึ่งเป็นเรื่องสำคัญเช่นกัน เพราะนักเรียนอาจมีโรคประจำตัวหรืออาจเจ็บป่วยขณะอยู่ที่โรงเรียน ทั้งครูและผู้ปกครองจะต้องรายงานซึ่งกันและกันเพื่อจะได้ทราบและช่วยกันรักษาป้องกันต่อไป

3. โรงเรียนให้ความช่วยเหลือชุมชน สิ่งที่โรงเรียนจะให้ความช่วยเหลือชุมชนนอกเหนือจากการสอนในโรงเรียน มีดังนี้

3.1 ช่วยพัฒนาชุมชน ได้แก่ พานักเรียนไปช่วยทำความสะอาดวัด ถนนหนทาง สร้างถนนหรือซ่อมแซมถนนเข้าหมู่บ้าน ขุดบ่อน้ำ ขุดคูระบายน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร และปลูกต้นไม้ เป็นต้น

3.2 จัดให้มีการสอนหรือฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเพื่อให้ประชาชนในชุมชนรู้จักช่วยตนเอง พึ่งตนเองได้ โรงเรียนอาจจัดได้ตามกำลังที่มีอยู่ เช่น การเพาะเห็ดฟาง การติดตา การตอกกิ่งต้นไม้ การแก้เครื่องยนต์ การตัดเย็บเสื้อผ้า การเลี้ยงปลา เป็นต้น โดยคำนึงถึงความสนใจของประชาชนความต้องการของประชาชนและอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นนั้น ๆ

3.3 จัดบริการข่าวสารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวต่าง ๆ ของหมู่บ้านและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และจัดให้มีการบริการข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ เป็นต้น การจัดบริการข่าวสารเหล่านี้ จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนเป็นอย่างมาก

3.4 ร่วมมือกับหน่วยราชการอื่น อาจประสานงานกับหน่วยราชการอื่น เพื่อสำรวจอนามัยของชุมชน และให้ความช่วยเหลือด้านสุขภาพและอนามัยของประชาชนในชุมชน เช่น สำรวจโรคภัยไข้เจ็บของประชาชน การหุงต้มอาหารรับประทานถูกสุขลักษณะหรือไม่ ความสะอาดของบ้านเรือนเป็นบ่อเกิดของเชื้อโรคหรือไม่ ลักษณะของสิ่งแวดล้อมของประชาชนในชุมชนสะอาดถูกสุขลักษณะหรือไม่เพราะอาจแพร่เชื้อโรคได้ง่าย จากการสำรวจอนามัยของชุมชนเพื่อทางโรงเรียนจะได้ร่วมมือกับหน่วยราชการอื่น ในการบริการทางด้านสุขภาพและปรับปรุงอนามัยของประชาชนในชุมชนต่อไป

4. โรงเรียนขอความช่วยเหลือและขอความร่วมมือจากชุมชน เมื่อโรงเรียนให้ความช่วยเหลือชุมชนแล้ว โรงเรียนก็ขอความช่วยเหลือจากชุมชนรวมทั้งการขอความช่วยเหลือจากชุมชนได้ สิ่งที่โรงเรียนจะขอความช่วยเหลือและขอความร่วมมือจากชุมชนนั้น พอจะแยกได้ดังนี้

4.1 ด้านการเงิน ถ้าหากประชาชนมีฐานะทางการเงินดีพอสมควร เช่น พ่อค้า นายธนาคาร ข้าราชการ ก็คงขอความร่วมมือทางการเงินได้ แต่ถ้าเป็นกรรมกรหาเช้ากินค่ำก็ไม่ควรไปรบกวนอย่างยิ่ง ดังนั้น เรื่องนี้จะต้องอยู่ที่ดุลพินิจของทางโรงเรียนด้วย

4.2 ด้านวัสดุอุปกรณ์ ถ้าหากประชาชนในชุมชนมีอาชีพเกษตรกรรม อาจจะขอข้าวสาร พืชผัก ผลไม้ สำหรับทำอาหารให้นักเรียนรับประทาน ส่วนร้านค้าอาจขอกระดาษสี เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ เพื่อใช้ในโรงเรียน เป็นต้น

4.3 ด้านแรงงาน ถ้าหากประชาชนไม่สามารถให้ความช่วยเหลือทางการเงิน หรือ วัสดุ หรือผลผลิตทางการเกษตรได้ ก็อาจให้ความช่วยเหลือทางด้านแรงงานก็ได้ เช่น ช่วยซ่อมแซม อาคาร ช่วยทำอาหารกลางวันเลี้ยงนักเรียน ช่วยเลี้ยงเด็กวัยก่อนเรียน เป็นต้น

4.4 ด้านคำปรึกษาหารือ หรือความคิดเห็นในการปรับปรุงโรงเรียนจากประชาชนในชุมชน ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือทางการเงิน วัสดุและแรงงานได้ ก็อาจจะให้ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโรงเรียน หรือไปร่วมประชุมเมื่อทางโรงเรียนเชิญไปประชุมก็ได้

4.5 ด้านการเป็นวิทยากรหรือให้ความรู้ความคิดแก่นักเรียน เพราะประชาชนในชุมชนเป็นจำนวนมีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน เช่น แพทย์ เกษตรกร วิศวกร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น ซึ่งทางโรงเรียนอาจเชิญมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ความคิดแก่นักเรียนและครู

5. บริการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ของโรงเรียนแก่ชุมชน การบริการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ของโรงเรียนแก่ชุมชน เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้เป็นอย่างดี เพราะประชาชนจะได้มีโอกาสใช้อาคารสถานที่หรือเข้ามาโรงเรียนได้โดยไม่ถูกหวงห้าม การที่ประชาชนไม่กล้าเข้ามาในสถานที่ของโรงเรียนจะทำให้โรงเรียนเหินห่างจากประชาชน ดังนั้นโรงเรียนควรบริการสถานที่ของโรงเรียนแก่ชุมชนโดยบริการในสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

5.1 เปิดโอกาสให้ประชาชนใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนในการจัดงานต่าง ๆ เช่น ประชาชนอาจขอใช้หอประชุมจัดงานมงคลสมรส หรือจัดงานชุมชนต่าง ๆ เป็นต้น

5.2 เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ใช้อาคารสถานที่เพื่อการประชุม เช่น ผู้ใหญ่บ้านอาจขอใช้อาคารสถานที่ เพื่อประชุมประชาชนในหมู่บ้าน เป็นต้น

5.3 จัดบริการห้องสมุดแก่ประชาชนในชุมชน คือ บริการให้ประชาชนให้มาใช้บริการห้องสมุด มาอ่านหนังสือในห้องสมุดได้ และทางโรงเรียนอาจบริการห้องสมุดในวันเสาร์ วันอาทิตย์ เพื่อให้ประชาชนได้มาอ่านหนังสือพิมพ์หรือหนังสืออื่น ๆ ได้

5.4 เปิดโอกาสให้ใช้สนามกีฬาของโรงเรียนในการออกกำลังกายเล่นกีฬาต่าง ๆ เพราะในชุมชนมักไม่มีสนามกีฬา นอกจากโรงเรียนเท่านั้น ถ้าหากโรงเรียนได้บริการก็จะช่วยให้ประชาชนได้ออกกำลังกาย ทำให้ร่างกายแข็งแรงยิ่งขึ้น

5.5 ให้ประชาชนในชุมชนได้ใช้ห้องพยาบาล เพราะบางชุมชนห่างไกลจากสถานีนานาียมาก ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนที่เจ็บป่วยได้รับการรักษาพยาบาล เช่น เกิดบาดแผลเล็ก ๆ น้อย ๆ ท้องเดิน ปวดศีรษะ เป็นต้น หากทางโรงเรียนสามารถบริการชุมชนตลอดชั่วโง่ได้จะดีมาก

6. การใช้ทรัพยากรในชุมชน ทรัพยากรที่จะนำมาใช้ในโรงเรียนก็ดี หรือที่ครู นักเรียนจะใช้ ก็ดี ย่อมมีอยู่มากมาย เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรประเภทสถาบันต่าง ๆ และทรัพยากรประเภทวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น การละเล่นพื้นเมือง เพลงพื้นบ้าน นิทาน และ ประเพณีต่าง ๆ การใช้ทรัพยากรชุมชนประเภทต่าง ๆ เหล่านี้จะทำได้ดังต่อไปนี้

6.1 นำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน เช่น ดิน หิน แร่ พืชพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ทาง โรงเรียนรู้จักนำมาใช้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ทั้งไม่สิ้นเปลืองเงินทองอีกด้วย

6.2 เชิญบุคคลเป็นวิทยากรแก่นักเรียนหรือสอนนักเรียน เช่น เชิญเกษตรอำเภอมารบรยายหรือสาธิตเกี่ยวกับการเกษตร นิมนต์พระมาสอนศีลธรรม เชิญนายแพทย์มาสอนสุขศึกษา หรือบรรยายเกี่ยวกับการป้องกันรักษาโรคภัยไข้เจ็บ เป็นต้น

6.3 นำนักเรียนไปศึกษาตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาล ไปรษณีย์ พิพิธภัณฑ์ วัด โบราณสถาน และสวนสัตว์ เป็นต้น

6.4 ศึกษาวัฒนธรรมพื้นบ้าน เพื่อให้นักเรียนรักท้องถิ่นของตนยิ่งขึ้น เช่น ศึกษาประวัติ ศาสตร์ความเป็นมาของหมู่บ้าน ตำบล ศึกษาศิลปะพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้าน และ ประเพณีของหมู่บ้าน เป็นต้น ในการศึกษาวัฒนธรรมพื้นบ้านนี้ อาจจะพานักเรียนออกไปสอบถาม ชาวบ้าน หรือไปดูการละเล่นพื้นบ้าน ประเพณีต่าง ๆ ในหมู่บ้าน เป็นต้น ในการนี้จะช่วยให้นักเรียน เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมพื้นบ้าน จะได้ช่วยกันรักษาไว้ ทั้งยังทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนแนบแน่นยิ่งขึ้นด้วย

7. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนมีกิจกรรมหลายประเภท การมีส่วนร่วมใน กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เป็นส่วนหนึ่งของการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างเป็น ประสบการณ์ให้แก่นักเรียน ฉะนั้น โรงเรียนทั้งครูและนักเรียนควรจะได้หาโอกาสมีส่วนร่วมใน กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน กิจกรรมที่โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในชุมชน ได้แก่

7.1 กิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีในชุมชน โรงเรียนอาจจะไม่มี บทบาทมากนัก เพียงแต่ให้ความร่วมมือสนับสนุน เช่น การแต่งงาน การบวชนาค ประเพณีทอดกฐิน ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น

7.2 กิจกรรมทางด้านศาสนา เช่น โรงเรียนอาจจะนำครูและนักเรียนไปร่วมกิจกรรมกับ ประชาชนในวันสำคัญทางศาสนา เช่น การเวียนเทียนในวันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา เป็นต้น

7.3 กิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญของชาติ เช่น อาจจะร่วมกับประชาชนจัดกิจกรรมใน วันสตรีสากล วันแม่แห่งชาติ เป็นต้น

7.4 จัดกิจกรรมเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ ได้แก่ วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันฉัตรมงคล กิจกรรมที่ควรจัด เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน เป็นต้น

7.5 กิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นอยู่ อาจจะเรียกว่า รายการพัฒนาชุมชน นับว่าเป็นกิจกรรมต่อเนื่องและใช้เวลายาวนาน ครูอาจารย์มีบทบาทเป็นที่ปรึกษาและลงมือปฏิบัติในบางโอกาส

7.6 กิจกรรมประเภทสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า และผู้ปกครองนักเรียน

เป็นความจริงที่ว่า โรงเรียนและชุมชนจะยังไม่เกิดปฏิสัมพันธ์กันจนกว่าจะได้มีการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันก่อนความสัมพันธ์จึงจะเริ่มขึ้น กิจกรรมเป็นสื่อในรูปพฤติกรรมที่เห็นได้ชัดเจน อันจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อความสัมพันธ์ ซึ่งถือได้ว่าการเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะทำให้เกิดการสนับสนุนร่วมมือร่วมใจ อันจะยังผลให้โรงเรียนดำเนินการไปสู่เป้าหมายได้แท้จริง

8. การประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์โดยความหมายโดยทั่วไปแล้ว หมายถึง วิธีการของสถาบันที่มีแผนและการกระทำต่อเนื่องในอันที่สร้าง หรือยังให้เกิดความสัมพันธ์อันดี ระหว่างสถาบันกับกลุ่มประชาชนเพื่อให้สถาบันกับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องกันมีความรู้ ความเข้าใจ และสนับสนุนซึ่งกันและกันได้ อันเป็นประโยชน์ในสถาบันนั้น ดำเนินงานไปได้ผลดีสมความมุ่งหมาย โดยอยู่บนพื้นฐานของความจริง และโดยมีประชาคมติเป็นแนวบรรทัดฐาน

สำหรับการประชาสัมพันธ์โรงเรียน หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างดียิ่ง เพราะเป็นการให้ข้อมูลแก่ประชาชนให้ทราบถึงกิจการของโรงเรียนหรือข่าวสารภายในโรงเรียนความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะดำเนินไปด้วยดีไม่ได้ถ้าขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ดังนั้นการประชาสัมพันธ์จึงเป็นสิ่งจำเป็น

โดยสรุป กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้งานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนบรรลุเป้าหมายที่โรงเรียนได้กำหนด เพราะกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวจะสร้างเสริมความเข้าใจที่ดีต่อกัน ก่อให้เกิดการประสานงานและประสานความสามัคคีทั้งโรงเรียนและชุมชนอีกด้วย กิจกรรมที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดรวมแล้วจะมีด้วยกัน 5 ข้อ ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์
2. การให้บริการชุมชน
3. การร่วมกิจกรรมกับชุมชน
4. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน
5. การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วิศาล เดชะเดิยว (2535 : บทคัดย่อ) การศึกษาปัญหาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า

1. ปัญหาทางความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตาก ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการให้บริการแก่ชุมชน ด้านการให้ชุมชนเข้าร่วมในกิจกรรม ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชนอยู่ในระดับน้อย

2. วิเคราะห์ปัญหาทางความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตาก ตามขนาดโรงเรียน ขนาดใหญ่ กลาง เล็ก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการให้บริการแก่ชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน ด้านการให้ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

3. วิเคราะห์ปัญหาทางความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า

3.1 ด้านการให้บริการแก่ชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 4 ปี และเกินกว่า 4 ปี มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการให้ชุมชนร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งโรงเรียนปัจจุบันต่ำกว่า 4 ปี และเกินกว่า 4 ปี มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

3.2 ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งโรงเรียนปัจจุบันต่ำกว่า 4 ปี มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนปัจจุบันเกินกว่า 4 ปี มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ผู้บริหารโรงเรียนที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งโรงเรียนปัจจุบันต่ำกว่า 4 ปี มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งโรงเรียนปัจจุบันเกินกว่า 4 ปี มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

3.3 ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งโรงเรียนปัจจุบันต่ำกว่า 4 ปี มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งในโรงเรียนปัจจุบันเกินกว่า 4 ปี มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

กฤษณา ไตรศิริ (2538) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองพญา ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่โรงเรียนจัดมากคือ การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนและผู้นำชุมชนก่อนปิดภาคเรียนทุกต้นปีทุกปี

การให้เยี่ยมอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ การเข้าร่วมกิจกรรมด้านวัฒนธรรมประเพณี งานวันเด็ก และการจัดกิจกรรมของนักเรียน และเชิญประชาชนมาร่วมงาน ปัญหาในการดำเนินกิจกรรม การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ ผู้บริหารโรงเรียนมีงานในหน้าที่มากเกินไปจึงไม่มีเวลาออกไปเยี่ยมชุมชน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านอาชีพที่จะให้คำแนะนำประชาชน ครูมีงานในหน้าที่มากอยู่แล้วไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เพราะฐานะยากจน และประชาชนเข้าใจว่าการดำเนินงานในโรงเรียนเป็นหน้าที่ของครูและทางราชการฝ่ายเดียว

ไพฑูรย์ ยาไทย (2538) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปากช่อง ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ของผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างผู้นำชุมชนกับผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ด้าน คือการให้บริการแก่ชุมชน การร่วมกิจกรรมของชุมชน การให้ชุมชนรวมในกิจกรรมของโรงเรียน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ส่วนด้านการประชาสัมพันธ์ การรับรู้ของผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การวิเคราะห์เนื้อหาข้อเสนอแนะในคำถามปลายเปิดจากกลุ่มตัวอย่าง มีข้อเสนอแนะเรียงตามลำดับดังนี้ ควรให้บริการด้านการแนะนำวิชาชีพแก่ชุมชน ควรจัดบริการด้านวิชาการ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับชุมชนให้มาก ผู้บริหารควรนำครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอและด้วยความจริงใจ ผู้บริหารควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมของโรงเรียนไม่ควรมุ่งแสวงหาแต่เงินเพียงอย่างเดียว ควรคำนึงถึงผลที่เกิดกับนักเรียนเป็นสำคัญ และควรริเริ่มส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนมูลนิธิเพื่อการศึกษาขึ้นในโรงเรียน

กัลยา พลีรักษ์ (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของกรุงเทพมหานคร (พ.ศ. 2536 - 2539) ด้านสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ การประสานงานกับชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การให้บริการชุมชน การให้ประชาสัมพันธ์โรงเรียน

2. ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างคือ ขาดอัตรากำลัง และบุคลากรที่มีความชำนาญในการประสานงานกับชุมชน

ขาดแผนงานจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนไม่สามารถให้บริการทางวิชาชีพแก่ชุมชน และขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน

จากการศึกษาผลการวิจัยดังกล่าว ในส่วนของงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สรุปได้ว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติกิจกรรมทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับกิจกรรมด้านอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรในโรงเรียนยังไม่เห็นความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเท่าที่ควร

พัฒนา คูศิริพิทักษ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชากรในการพัฒนาชุมชนในเขตเมืองสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า

1. กิจกรรมการพัฒนาชุมชน เป็นกิจกรรมตามหน้าที่ของเทศบาลที่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา แยกเป็น 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาจิตใจและอนุรักษ์ประเพณี กิจกรรมพัฒนาเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ กิจกรรมการพัฒนาสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมและลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ ปัจจัยคุณลักษณะของประชาชนในชุมชน รองลงมาได้แก่ด้านผู้นำชุมชนและกรรมการชุมชน ด้านความมุ่งหมายการเข้าร่วมกิจกรรม และด้านบทบาทในการสนับสนุนของรัฐ ตามลำดับ

สำหรับลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ ทั้งหมด 5 ลักษณะ โดยมีส่วนร่วมในการบริจาคทรัพย์สินหรือวัสดุมากที่สุด รองลงมาได้แก่ร่วมคิดและวางแผน ร่วมกระทำโดยการสละแรงงาน หรือร่วมขบวนแห่ ร่วมใช้ประโยชน์ และร่วมบำรุงรักษา หรืออนุรักษ์โดยการเผยแพร่ความรู้ตามลำดับ

ยุพะเยาว์ ใจงาม (2540 : 87 - 88) ทำการวิจัยปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า มีปัญหารวมทุกด้านและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรลักษณะชาติพันธุ์ของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ พบว่า ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีลักษณะชาติพันธุ์ของชุมชนไทยลาว และกลุ่มชุมชนไทยลาวและไทยเขมร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหารวมทุกด้าน และในแต่ละด้านอยู่ระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหารที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีลักษณะชาติพันธุ์ของชุมชนไทยลาวและไทยส่วนมีปัญหารวมทุกด้านและในแต่ละด้านอยู่ในระดับน้อย ส่วนผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีลักษณะชาติพันธุ์ของชุมชนไทยลาวและไทยเขมร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหารวมทุกด้านและในแต่ละด้านอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นด้านการประชาสัมพันธ์มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหารที่ปฏิบัติงานโรงเรียนที่มีชาติพันธุ์ของชุมชนแตกต่างกัน มีความคิดเห็น

เกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนทั้งโดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรพล มีหนองหว่า (2540 : 147 - 149) ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านโรงเรียนกับชุมชน สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม จำนวน 325 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ผลการวิจัยพบว่า

1. มีปัญหาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลางเรียงตามอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการประเมินผลการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน ด้านการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน และการวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านโรงเรียนกับชุมชน มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนมไม่แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านโรงเรียนกับชุมชน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดแตกต่างกันมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่แตกต่างกัน

4. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับขนาดของโรงเรียน

อำนาจ คงทอง (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายการองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีวุฒิต่างกันมีการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมและรายการองค์ประกอบต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัมีปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยภาพรวมและด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์ของชุมชนและหน่วยงานอื่น ในท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการประชาสัมพันธ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัญญา พงศ์เพ็ชร (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมและในรายองค์ประกอบงานการให้บริการชุมชนด้านต่าง ๆ งานการเสริมและงานการจัดตั้งกลุ่มชมรมสมาคม มูลนิธิอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนองค์ประกอบการปฏิบัติงาน ด้านงานการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนอยู่ในระดับน้อย การปฏิบัติงานในองค์ประกอบงานเกี่ยวกับกรรมการการศึกษาและงานประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

2. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัมีการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า งานเกี่ยวกับกรรมการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และงานสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการให้บริการชุมชนต่าง ๆ งานการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน งานการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ งานประชาสัมพันธ์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นิพนธ์ ยศดา (2541 : บทคัดย่อ) ปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า

1. ปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

2. ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. โรงเรียนปฏิรูปการศึกษาและโรงเรียนปกติ มีปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ไม่พบปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างสถานภาพกับประเภทของโรงเรียน

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า เรื่องที่คณะกรรมการการศึกษามีส่วนร่วม 5 เรื่อง ได้แก่ การวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้น การทำงาน การประสานงาน และการประเมิน โดยคณะกรรมการการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในระดับมากในเรื่องการประสานงาน ส่วนการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางและปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมมี 2 กลุ่มปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยเกี่ยวกับกรรมการศึกษา ได้แก่ เวลาที่อาศัยในชุมชน การมีถิ่นกำเนิด หรือที่พักอาศัยในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ การเป็นศิษย์เก่า การมีบุตรหลานอยู่ในโรงเรียน การมีความสัมพันธ์กับโรงเรียน

2. ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ได้แก่ คุณลักษณะของผู้บริหาร ด้านความเป็นผู้นำและมีมนุษยสัมพันธ์ ความซื่อสัตย์ และเป็นคนในท้องถิ่น

กำพล แสบุญเรือง (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด มีความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษา โดยมีความต้องการอันดับ 1 ในแต่ละหมวดงาน ดังนี้ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความต้องการร่วมเป็นกรรมการที่ปรึกษาในการบริหารงานวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียน งานธุรการเกี่ยวกับการบริหารพัสดุ งานวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาส่งเสริมด้านวิชาการ การบริหารอาคารสถานที่ ต้องการร่วมวางแผนปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน

เติม แสงไทยรักษ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าปัญหาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ มีปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนขาดงบประมาณดำเนินการ ในด้านเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน และขาดงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน ผู้ปกครองให้ความสำคัญในการร่วมประชุมบ่อย และโรงเรียนไม่จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนและชุมชนไม่ได้วางแผนการปฏิบัติงานร่วมกัน ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ประชาชนส่วนใหญ่

มีฐานะยากจนไม่พร้อมที่จะสนับสนุนด้านทุนทรัพย์ แหล่งวิทยาการในชุมชนมีน้อย โรงเรียนไม่ได้ทำเอกสารประเมินผลไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

ธิดาวรรณ นาคเสน (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกิจการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา ของครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า ครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุดรธานี โดยส่วนรวมและจำแนกตามเพศและขนาดโรงเรียน มีความต้องการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจการบริหารโรงเรียนโดยภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นครูอาจารย์โดยส่วนรวมมีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในหมวดงานธุรการอยู่ระดับปานกลาง ครูอาจารย์เพศชายมีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่าอาจารย์เพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ครูอาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยภาพรวมและเป็นรายหมวด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประเวศ ฤาชากุล (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นส่วนใหญ่พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกส่วน โดยมีระดับการปฏิบัติงานด้านย่อย ที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ด้านการจัดกิจกรรมอาสาพัฒนา ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอนามัย และด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ

สมศักดิ์ ดันเจริญกิจ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า ครูอาจารย์โดยส่วนรวมและจำแนกตามขนาด ของโรงเรียนมีปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้าน มีปัญหาระดับปานกลาง ยกเว้นครูอาจารย์ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่นอยู่ในระดับน้อย ครูอาจารย์โรงเรียนต่างกันมีปัญหากการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ โดยภาพรวมเป็นรายด้าน 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน มีปัญหารายด้าน 2 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูอาจารย์โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาด้านการให้บริการชุมชน และด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนมากกว่าครูอาจารย์ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

อร่าม คูสกุลรัตน์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหากการปฏิบัติงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า ครูอาจารย์เห็นว่าการปฏิบัติงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามกลุ่มชาติพันธุ์ภูไท ไทญ้อ และ

ไทแลก มีปัญหาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ด้านการประเมินผลสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการให้บริการกับชุมชน ด้านการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน ด้านการวางแผนความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและโรงเรียนไม่ได้นำผลการประเมินแต่ละครั้งไปแจ้งผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องทราบ

งานวิจัยในต่างประเทศ

โยฮันเนค (Johanek 1996 : 4296 - A) ได้วิจัยเป้าหมายสาธารณะแห่งการศึกษา สาธารณะว่าพัฒนาการของชุมชนที่วางไว้เป็นศูนย์กลางทางการศึกษา ที่โรงเรียนมัธยมเบนจามิน แฟรงกลิน ในช่วง ค.ศ. 1934 - 1944 ในปี ค.ศ. 1934 ลีโอเนิร์ค โคเวลโล ผู้อพยพชาวอิตาลีได้ ก่อตั้งโรงเรียนเบนจามินแฟรงกลินขึ้นในอิสส์ ฮาเล็ม โดยมีเป้าหมายเพื่อที่จะประสานอิทธิพลทางการศึกษาที่เกิดจากสถาบันต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้เคียง จนกลายเป็นผู้นำที่บุกเบิกทางการศึกษาในเมืองที่ นำชุมชนมาเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาและยืนยันกรานว่า "การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม (Education for Social Living)" โดยอยู่บนพื้นฐานการแก้ไขปัญหาของชุมชน เพื่อจะเตรียมนักเรียนในด้าน ความเป็นผู้นำและการมีส่วนร่วมในชุมชน พบว่า วิวัฒนาการของวิสัยทัศน์ซึ่งเป็นหนึ่งในเป้าหมาย ในสาธารณะที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนที่มีต่อชุมชน ซึ่งได้อธิบายถึงสังคม เศรษฐกิจ การเมืองของอิสส์ ฮาเล็ม ในช่วงทศวรรษ 1930 รวมทั้งชีวิตและผลงานของลีโอเนิร์ค โคเวลโล และยังคงกล่าวถึงความท้าทายของการส่งเสริมวัฒนธรรม ประชาธิปไตย ตลอดจนการวิจัย ห้องถิ่น การศึกษาผู้ใหญ่ การอบรมครู หลักสูตรการเรียนการสอน การชุมชนสาธารณะในอิสส์ ฮาเล็ม ที่ชุมชนถูกวางไว้เป็นศูนย์กลางการศึกษา

ทูปส์ (Tubbs 1996 : 966 - A) ได้ศึกษาการรับรู้การบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จของครูใหญ่ ในเคนานี มลรัฐจอร์เจีย ในด้านที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโรงเรียนท้องถิ่น ซึ่ง ประกอบด้วยการพัฒนาหลักสูตร การควบคุม การงบประมาณ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและ บทบาทผู้นำ โดยเน้นถึงประสบการณ์ในการบริหารและสถานภาพตำแหน่งที่จะส่งผลต่อการมีการ รับรู้ดังกล่าวด้วย โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร จำนวน 87 คน จากที่โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า

1. สถานภาพตำแหน่งและประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ไม่มีผลต่อการรับรู้ เกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ บทบาทของผู้นำ การมี ส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และการควบคุมงบประมาณ

2. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เห็นด้วยกับการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือในการกำหนดตารางสอนของโรงเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 3 ระดับไม่เห็นด้วยกับการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกคณะทำงานให้กับโรงเรียน

ไรต์เออร์ (Rideout 1997 : 3348 - A) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน (School - Based Management) ในนิวฟันด์แลนด์ และลابرาดอร์ โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการศึกษา เข้ามามีบทบาทร่วมในการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น โดยส่วนมากดำเนินการโดยการตั้งสภาโรงเรียน (School Council) การจัดทำข้อมูลใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ครูใหญ่ และศึกษานิเทศก์ ในด้านงบประมาณ หลักสูตร บุคลากร สภาโรงเรียน และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองไม่เคยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเลย ส่วนครู อาจารย์ มีบทบาทร่วมในการจัดการศึกษาเพียงเล็กน้อยและในขอบเขตจำกัด ส่วนผู้บริหารมีบทบาทส่วนร่วมมากที่สุด ทั้งผู้ปกครอง และครู อาจารย์ มีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบและร่วมมือในการดำเนินการจัดการศึกษา และต้องการให้สภาโรงเรียนทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือในการดำเนินงานดังกล่าว และทั้ง 4 กลุ่มไม่มีความต้องการให้เกิดการปฏิรูปการจัดการศึกษาอย่างรุนแรง แต่ต้องการให้มีการปรับเปลี่ยนแนวการดำเนินงานโดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น ตลอดจนต้องการให้มีการกระจายอำนาจในการส่งงบประมาณมายังโรงเรียนโดยตรง มีอำนาจในการบริหารจัดการบุคลากรโดยตรง ตลอดจนการปรับปรุงหลักสูตรระดับท้องถิ่นได้

บริตติงแฮม (Brittingham 1998 : 1406 - A) ได้สรุปลักษณะการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ครอบครัวและชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ ดังนี้ ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาและเป็นการคาดหวังที่สำคัญที่จะทำให้ห้องเรียนมีคุณภาพ และพัฒนาปรับปรุงอย่างมีคุณภาพและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ครูจะต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนว่าจะสอนอะไร สอนอย่างไร และผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างไร ซึ่งสิ่งที่ผู้ปกครองและชุมชนจะต้องตระหนักคือ การเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมด้านสังคม อารมณ์ และความก้าวหน้าในด้านวิชาการของเด็ก การพัฒนาสภาวะของเด็ก เยาวชนและครอบครัวให้ดีขึ้น ถือเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานในการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ครอบครัวชุมชนที่เข้มแข็ง ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงการมีส่วนร่วมและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

แฮร์ริส (Harris 1998 : 1437 - A) ได้ศึกษาลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกลุ่ม

ตัวอย่างในประเทศนามิเบียกับชุมชน โดยมีกรอบความคิดว่า "ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนมีส่วนส่งเสริมคุณภาพการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน" ผลการศึกษาพบว่า ก่อนที่นามิเบียทำความตกลงร่วมมือกับประเทศในทวีปยุโรป ชุมชนจะเป็นองค์การที่มีบทบาทโดยตรงในการดูแลและการจัดการศึกษา โดยการฝึกอบรมเยาวชนจะทำงานร่วมมือกับโรงเรียน ภายหลังมีการนำระบบการจัดการศึกษาจากยุโรปมาใช้ในราวศตวรรษที่ 18 ทำให้ชุมชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาลดลง แต่บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพการเรียนการสอนเข้ามามีบทบาท หน้าที่แทน ในช่วงนั้นกระทรวงศึกษาธิการของนามิเบียได้กำหนดเป้าหมายให้ทุกหน่วยเข้ามามีบทบาทร่วมกันในการจัดการศึกษา และยังคงเน้นบทบาทสำคัญของชุมชนในการจัดการศึกษา โดยสรุปแล้ว การศึกษาคครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาทุกฝ่าย เพื่อสร้างสรรค์และดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาระดับชาติ

แมทธิว (Matthew 1998 : 2532 – A) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน ชาวแอฟริกัน อเมริกัน และชาวเอเชีย เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในทางเลือกแบบเปิด ในการเข้าเรียน ในมลรัฐมินเนโซต้า ดังนี้ ผู้ปกครองไวใจในระบบการเรียนแบบเปิด โดยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับทางเลือกทางการศึกษา แต่ข้อมูลเหล่านี้มีจำกัด ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอิทธิพลต่อการศึกษาของนักเรียนเป็นอย่างมาก ส่วนผู้ปกครองที่ไม่มีส่วนร่วมเพราะว่าไม่เข้าใจในระบบการศึกษาจึงมีทางเลือกน้อย และมีความเชื่อว่าโรงเรียนเป็นผู้มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนเท่านั้น

ดีลานีย์ (Delaney 2000 : 2349 – A) ได้ศึกษาความร่วมมือของผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับท้องถิ่น ภายใต้ระบบของโรงเรียนแห่งรัฐ/สาธารณะ โดยเน้นการศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีบทบาทในฐานะเป็นตัวแทนที่อยู่ในคณะกรรมการโรงเรียนที่เป็นตามระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนความพึงพอใจ/ไม่พอใจ ต่อช่องทางสื่อสาร ผลการศึกษาพบว่า (1) ความแตกต่างของการมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับบทบาทในการตัดสินใจของผู้ปกครองกับนักการศึกษา มีผลทำให้เกิดความตึงเครียดระหว่างกลุ่มทั้ง 2 ได้ (2) ช่องทางการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองที่เหมาะสมจะต้องเกี่ยวข้องกับเด็กหรือสถานการณ์ที่ไม่ก่อให้เกิดการโต้แย้งระหว่างกันได้ (3) การเปิดโอกาสให้มีการสื่อสารแบบสองทางอย่างเปิดเผยและต่อเนื่อง จะเพิ่มให้ผู้ปกครองมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมมากขึ้น (4) การที่ไม่ส่งเสริมให้มีการร่วมมืออย่างใกล้ชิดและเปิดเผย จะนำไปสู่การโต้แย้งและประท้วงเกิดขึ้นได้ (5) เสียงเรียกร้องจากนักธุรกิจมีอำนาจมากกว่าเสียงเรียกร้องจากบุคคลกลุ่มอื่น ๆ ในการทำให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการ

แคนนอน (Cannon 2000 : 46) ได้ศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาด้านวินัย และแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านวินัยของโรงเรียนประถมศึกษาในเมือง Mount Olympus โดยเน้นการศึกษาปัญหาหลัก 3 ด้าน คือ นักเรียน วินัย และผลของวินัยต่อบรรยากาศของโรงเรียน และองค์ประกอบที่จำเป็นในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับวินัย นอกจากนี้ยังได้สำรวจความสัมพันธ์เกี่ยวข้องของผู้ปกครองกับโรงเรียนด้วย ผลการศึกษาพบว่า มีปัจจัยจำนวนมากที่สามารถใช้เป็นรากฐานในการสร้างนโยบาย เกี่ยวกับวินัยของโรงเรียนให้เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง ทุกฝ่ายได้มีความคาดหวังเกี่ยวกับการเสริมสร้างการมีพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียน ตลอดจนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาได้รับรู้ผลกระทบที่เกิดขึ้น อันเนื่องจากการมีพฤติกรรมเชิงลบของนักเรียน ผลการศึกษาที่สำคัญคือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน มีผลทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงบวกเพิ่มมากขึ้น

โดยสรุปจากการศึกษาผลงานวิจัยต่างประเทศ ดังกล่าวในส่วนของงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อาจสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้คือ โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนค่อนข้างน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับกิจกรรมด้านอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรในโรงเรียน ไม่เห็นความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่สนใจและให้ความร่วมมือกับโรงเรียนเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขาดการประชาสัมพันธ์และริเริ่มโครงการจากทางโรงเรียน โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนจะให้ความสำคัญของงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมีกระบวนการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างเป็นระบบ ใช้วิธีการตัดสินใจในรูปกลุ่มทำงานเปิดโอกาสให้ครู และคณะกรรมการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารมีการมอบหมายงานที่เหมาะสมกับบุคลากร มีการเตรียมการโดยยึดแผนและโครงการเป็นหลัก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและปัญหาในการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในอำเภอโพธิ์ทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง โดยมีขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้บริหารโรงเรียนและครูในอำเภอโพธิ์ทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง 35 โรงเรียน จำนวน 377 คน และกรรมการชุมชน จำนวน 350 คน จากโรงเรียนในอำเภอโพธิ์ทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง จำนวน 35 โรงเรียน โรงเรียนละ 10 คน รวมเป็นประชากรทั้งหมด 727 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนในอำเภอโพธิ์ทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง จำนวน 131 คน กรรมการชุมชนของโรงเรียนในอำเภอโพธิ์ทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง จำนวน 121 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 252 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากตารางของ ดาร์วิน (Darwin Hendel 1977) ที่ค่าความคลาดเคลื่อน .05 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	ผู้บริหารและครู		กรรมการชุมชน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. โรงเรียนวัดศีลขัน	34	13	10	4
2. โรงเรียนวัดโพธิ์ราษฎร์	9	3	10	4
3. โรงเรียนวัดบ้านสร้าง	7	2	10	3
4. โรงเรียนวัดสามประชุม	15	5	10	4
5. โรงเรียนวัดบุญศิริวิทยาราม	4	1	10	3
6. โรงเรียนวัดป่ามณี	8	3	10	3
7. โรงเรียนวัดท่าตลาด	10	4	10	4
8. โรงเรียนอนุบาลโพธิ์ทอง	9	3	10	4
9. โรงเรียนชุมชนวัดท่าอิฐ	18	6	10	4
10. โรงเรียนวัดโพธิ์เก็บบ	10	4	10	3
11. โรงเรียนวัดสว่าง	7	2	10	3
12. โรงเรียนวัดข่อย	6	2	10	3
13. โรงเรียนวัดบุญเกิด	7	2	10	3
14. โรงเรียนวัดน้ำอาบ	17	6	10	4
15. โรงเรียนวัดจุฬามณี	6	2	10	3
16. โรงเรียนวัดยางมณี	6	2	10	3
17. โรงเรียนวัดสุวรรณราชหงษ์	17	6	10	4
18. โรงเรียนวัดทองกลาง	7	2	10	3
19. โรงเรียนวัดท่าสามัคคี	8	3	10	3
20. โรงเรียนวัดโบสถ์	6	2	10	3
21. โรงเรียนวัดยางทอง	8	3	10	3
22. โรงเรียนวัดม่วงคัน	21	7	10	4
23. โรงเรียนวัดโพธิ์เอน	14	5	10	4
24. โรงเรียนวัดลั่นทม	10	4	10	4
25. โรงเรียนวัดศรีบุญพร	5	2	10	3

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	ผู้บริหารและครู		กรรมการชุมชน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. โรงเรียนวัดศีลขัน	34	13	10	4
2. โรงเรียนวัดโพธิ์ราษฎร์	9	3	10	4
3. โรงเรียนวัดบ้านสร้าง	7	2	10	3
4. โรงเรียนวัดสามประชุม	15	5	10	4
5. โรงเรียนวัดบุญศิริวิทยาราม	4	1	10	3
6. โรงเรียนวัดป่ามณี	8	3	10	3
7. โรงเรียนวัดท่าตลาด	10	4	10	4
8. โรงเรียนอนุบาลโพธิ์ทอง	9	3	10	4
9. โรงเรียนชุมชนวัดท่าอิฐ	18	6	10	4
10. โรงเรียนวัดโพธิ์เก็บบ	10	4	10	3
11. โรงเรียนวัดสว่าง	7	2	10	3
12. โรงเรียนวัดข่อย	6	2	10	3
13. โรงเรียนวัดบุญเกิด	7	2	10	3
14. โรงเรียนวัดน้ำอาบ	17	6	10	4
15. โรงเรียนวัดจุฬามณี	6	2	10	3
16. โรงเรียนวัดยางมณี	6	2	10	3
17. โรงเรียนวัดสุวรรณราชหงษ์	17	6	10	4
18. โรงเรียนวัดทองกลาง	7	2	10	3
19. โรงเรียนวัดท่าสามัคคี	8	3	10	3
20. โรงเรียนวัดโบสถ์	6	2	10	3
21. โรงเรียนวัดยางทอง	8	3	10	3
22. โรงเรียนวัดม่วงคัน	21	7	10	4
23. โรงเรียนวัดโพธิ์เอน	14	5	10	4
24. โรงเรียนวัดลั่นทม	10	4	10	4
25. โรงเรียนวัดศรีบุญพร	5	2	10	3

ตารางที่ 1 (ต่อ)

โรงเรียน	ผู้บริหารและครู		กรรมการชุมชน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
26. โรงเรียนวัดบางช้าง	18	6	10	4
27. โรงเรียนวัดจันทาราม	14	5	10	4
28. โรงเรียนวัดคำหยาด	12	4	10	4
29. โรงเรียนวัดโคกพุทธา	10	4	10	4
30. โรงเรียนวัดจันทาราม	6	2	10	3
31. โรงเรียนวัดสนธิธรรม	7	2	10	3
32. โรงเรียนวัดไตรรัตนาราม	7	2	10	3
33. โรงเรียนวัดทางพระ	18	6	10	4
34. โรงเรียนวัดโพธิ์ทอง	8	3	10	3
35. โรงเรียนวัดท่าโขลง	8	3	10	3
รวม	377	131	350	121

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับการจัดกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามระดับของปัญหาการจัดกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบคำถามเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัยโดยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
2. สร้างแบบสอบถามต้นร่าง
3. เสนอแบบสอบถามต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และปรับปรุง

4. เสนอแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน (รายชื่อแสดงไว้ในภาคผนวก) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเหมาะสมในการใช้ภาษา
5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้กับผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครู และกรรมการชุมชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นแล้วคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นตามสูตรของครอนบาช (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .95
7. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษากลาง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ขอนหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลาง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยถึงผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง
3. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างใน 35 โรงเรียนด้วยตนเอง ครูและผู้บริหาร 131 คน กรรมการ ชุมชน 121 คน ได้คืนมาครบ 252 คน คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage) มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2535 : 101)

$$P = \frac{A}{n} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละของข้อมูล
	A	แทน	จำนวนข้อมูล
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

- 2 การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์และปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

- 2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2535 : 42)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
-------	-----------	-----	-----------

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

n แทน จำนวนคนในกลุ่ม

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ระดับการจัดกิจกรรมน้อยที่สุด / ระดับปัญหาการจัดกิจกรรมน้อยที่สุด

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ระดับการจัดกิจกรรมน้อย / ระดับปัญหาการจัดกิจกรรมน้อย

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ระดับการจัดกิจกรรมปานกลาง / ระดับปัญหาการจัดกิจกรรมปานกลาง

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ระดับการจัดกิจกรรมมาก / ระดับปัญหาการจัดกิจกรรมมาก

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ระดับการจัดกิจกรรมมากที่สุด / ระดับปัญหาการจัดกิจกรรมมากที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย มีดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2535 : 11)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 – 1.50	มีการจัดกิจกรรมน้อยที่สุด / มีปัญหาน้อยที่สุด
1.51 – 2.50	มีการจัดกิจกรรมน้อย / มีปัญหาน้อย
2.51 – 3.50	มีการจัดกิจกรรมปานกลาง / มีปัญหามาก
3.50 – 4.50	มีการจัดกิจกรรมมาก / มีปัญหามาก
4.51 – 5.00	มีการจัดกิจกรรมมากที่สุด / มีปัญหามากที่สุด

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2535 : 72)

$$SD = \sqrt{\frac{\Sigma(x - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 n แทน จำนวนคนในกลุ่ม

3. เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของครูและผู้บริหารกับชุมชน โดยใช้การทดสอบทีสองกลุ่มอิสระ (t - test)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณา t - distribution
 $\bar{X}_1 - \bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 S_1^2, S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 n_1, n_2 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 df แทน องศาของความเป็นอิสระ = $n_1 + n_2 - 2$

4. ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ปัญหา แจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ

5. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

ครอนบาช (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด 2535 : 96)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

α แทน ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ
 n แทน จำนวนข้อ
 S_i^2 แทน ความแปรปรวนในแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนทั้งฉบับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกตามรายด้าน

ตอนที่ 3 การจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกรายข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละ สถานภาพของผู้บริหาร ครูและกรรมการชุมชน

สถานภาพ	ผู้บริหารและครู		กรรมการชุมชน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	56	42.75	74	61.16
หญิง	75	57.25	47	38.84
รวม	131	100.00	121	100.00
อายุ				
ต่ำกว่า 30 ปี	4	3.05	2	1.65
31-50 ปี	91	69.47	81	66.94
51ปี ขึ้นไป	36	27.48	38	31.40
รวม	131	100.00	121	100.00
ระดับการศึกษา				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	12	9.16	102	84.30
ปริญญาตรี	104	79.39	19	15.70
สูงกว่าปริญญาตรี	15	11.45	0	0.00
รวม	131	100.00	121	100.00

จากตารางที่ 2 ผู้บริหารและครู ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 57.25) อายุ 31 - 50 ปี (ร้อยละ 69.47) การศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 79.39)

กรรมการชุมชน ส่วนใหญ่เป็น เพศชาย (ร้อยละ 61.16) อายุ 31 - 50 ปี (ร้อยละ 66.94) การศึกษาส่วนใหญ่ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 84.30)

ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกรายด้าน

กิจกรรม	การจัดกิจกรรม			ปัญหาการจัดกิจกรรม		
	$\bar{x}$	SD	ระดับ	$\bar{x}$	SD	ระดับ
ด้านการประชาสัมพันธ์	3.85	0.80	มาก	2.03	0.83	น้อย
ด้านการให้บริการชุมชน	3.89	0.82	มาก	1.99	0.91	น้อย
ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน	4.17	0.72	มาก	1.77	0.83	น้อย
ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน	3.90	0.80	มาก	2.07	0.89	น้อย
ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	3.93	0.78	มาก	1.98	0.89	น้อย
รวม	3.95	0.57	มาก	1.97	0.75	น้อย

จากตารางที่ 3 การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในภาพรวม การปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน ($\bar{x} = 4.17$) รองลงมา ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ($\bar{x} = 3.93$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 3.85$)

ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในภาพรวม ปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ($\bar{x} = 2.07$) รองลงมา ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 2.03$) ด้านการให้บริการชุมชน ($\bar{x} = 1.99$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน ($\bar{x} = 1.79$)

ตอนที่ 3 การจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกตามตามรายชื่อ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์

กิจกรรม	การจัดกิจกรรม			ปัญหาการจัดกิจกรรม		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. มีการประชุมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการวางแผนการประชาสัมพันธ์โรงเรียน	3.84	0.75	มาก	2.09	0.77	น้อย
2. จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ประจำโรงเรียน	3.91	0.86	มาก	1.96	0.82	น้อย
3. จัดให้มีเจ้าหน้าที่ต้อนรับและให้ความสะดวกต่อผู้ที่มาติดต่อกับทางโรงเรียน	4.08	0.71	มาก	1.91	0.80	น้อย
4. จัดทำเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนออกเผยแพร่	3.71	0.82	มาก	2.07	0.91	น้อย
5. จัดทำป้ายประกาศแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ของโรงเรียน	3.75	0.80	มาก	2.01	0.83	น้อย
6. ดำเนินการให้มีการจัดตั้ง สมาคม ชมรม กลุ่มอาชีพหรือมูลนิธิเกี่ยวกับการศึกษาขึ้นในโรงเรียนและชุมชน	3.20	0.94	ปานกลาง	2.25	0.93	น้อย
7. จัดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้แสดงบทบาทเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	3.96	0.82	มาก	2.01	0.80	น้อย
8. จัดทำรายงานผลการเรียนความประพฤติ และสุขภาพนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ	4.17	0.77	มาก	1.90	0.81	น้อย
9. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน	3.99	0.78	มาก	2.03	0.82	น้อย
รวม	3.85	0.80	มาก	2.03	0.83	น้อย

จากตารางที่ 4 การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นกิจกรรมดำเนินการให้มีการจัดตั้งสมาคม ชมรม กลุ่มอาชีพหรือมูลนิธิเกี่ยวกับการศึกษาขึ้นในโรงเรียนและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.20$) ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดทำรายงานผลการเรียนความประพฤติและสุขภาพนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ($\bar{x} = 4.17$) รองลงมา จัดให้มีเจ้าหน้าที่ต้อนรับและให้ความสะดวกต่อผู้ที่มาติดต่อกับทางโรงเรียน ($\bar{x} = 4.08$) และจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน ($\bar{x} = 3.99$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดทำเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนออกเผยแพร่ ($\bar{x} = 3.71$)

ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการประชาสัมพันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ดำเนินการให้มีการจัดตั้ง สมาคม ชมรม กลุ่มอาชีพหรือมูลนิธิเกี่ยวกับการศึกษาขึ้นในโรงเรียนและชุมชน ($\bar{x} = 2.25$) รองลงมา มีการประชุมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการวางแผนการประชาสัมพันธ์ โรงเรียน ($\bar{x} = 2.09$) จัดทำเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนออกเผยแพร่ ($\bar{x} = 2.07$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดทำรายงานผลการเรียน ความประพฤติและสุขภาพนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ($\bar{x} = 1.90$)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน

กิจกรรม	การจัดกิจกรรม			ปัญหาการจัดกิจกรรม		
	$\bar{x}$	SD	ระดับ	$\bar{x}$	SD	ระดับ
1. เผยแพร่ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตให้กับประชาชนในชุมชน	3.65	0.74	มาก	2.12	0.90	น้อย
2. การให้ชุมชนใช้บริการด้านอาคารสถานที่ สนามกีฬาของโรงเรียน	4.44	0.68	มาก	1.81	0.93	น้อย
3. การให้บริการแก่ชุมชนในการยืมวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน	4.16	0.80	มาก	1.89	0.89	น้อย
4. จัดให้มีการฝึกอบรมด้านวิชาชีพหรือความรู้อื่น ๆ แก่ประชาชนในชุมชน	3.24	1.02	ปานกลาง	2.20	0.99	น้อย
5. การจัดบริเวณ สถานที่ หรือกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อการพักผ่อนและนันทนาการให้แก่ประชาชนในชุมชน	3.97	0.84	มาก	1.94	0.87	น้อย
รวม	3.89	0.82	มาก	1.99	0.91	น้อย

จากตารางที่ 5 การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน ในภาพรวม ($\bar{x} = 3.89$) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น กิจกรรมการจัดให้มีการฝึกอบรมด้านวิชาชีพหรือความรู้อื่น ๆ แก่ประชาชนในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.24$) ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้ชุมชนใช้บริการด้านอาคารสถานที่ สนามกีฬาของโรงเรียน ($\bar{x} = 4.44$) การให้บริการแก่ชุมชนในการยืมวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน ($\bar{x} = 4.16$) และการจัดบริเวณสถานที่ หรือกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อการพักผ่อนและนันทนาการให้แก่ประชาชนในชุมชน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือจัดให้มีการฝึกอบรมด้านวิชาชีพหรือความรู้อื่น ๆ แก่ประชาชนในชุมชน ($\bar{x} = 3.24$)

ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน ในภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดให้มีการฝึกอบรมด้านวิชาชีพหรือความรู้อื่น ๆ แก่ประชาชนในชุมชน ($\bar{x} = 2.20$) รองลงมา เผยแพร่ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตให้กับประชาชนในชุมชน ($\bar{x} = 2.12$)

ชุมชน ($\bar{x} = 1.94$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดการให้ชุมชนใช้บริการด้านอาคารสถานที่สนามกีฬา
ของโรงเรียน ($\bar{x} = 1.81$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัด
กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน

กิจกรรม	การจัดกิจกรรม			ปัญหาการจัดกิจกรรม		
	$\bar{x}$	SD	ระดับ	$\bar{x}$	SD	ระดับ
1. การเข้าร่วมประชุมกับชุมชนหรือปรึกษาหารือและวางแผนการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน	3.79	0.71	มาก	2.10	0.94	น้อย
2. การให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม	4.23	0.74	มาก	1.72	0.88	น้อย
3. การให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันวิสาขบูชา	4.22	0.75	มาก	1.76	0.82	น้อย
4. การให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันมาฆบูชา	4.20	0.75	มาก	1.72	0.81	น้อย
5. การให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันอาสาฬหบูชา	4.22	0.74	มาก	1.74	0.83	น้อย
6. การให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันเข้าพรรษา	4.35	0.67	มาก	1.67	0.82	น้อย
7. การจัดให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณี และวัฒนธรรมที่ชุมชนจัดขึ้น	4.23	0.70	มาก	1.76	0.83	น้อย
8. การจัดให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาชุมชนตามโอกาสที่เหมาะสม	4.05	0.74	มาก	1.72	0.78	น้อย
9. การจัดให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬาและนันทนาการที่จัดขึ้นในชุมชน	4.21	0.71	มาก	1.74	0.76	น้อย

ตารางที่ 6 (ต่อ)

กิจกรรม	การจัดกิจกรรม			ปัญหาการจัดกิจกรรม		
	$\bar{x}$	SD	ระดับ	$\bar{x}$	SD	ระดับ
10. การเข้าร่วมงานหรือกิจกรรมของบุคลากรหรือกลุ่มบุคคลในชุมชนตามคำเชิญหรือโอกาสที่เหมาะสม	4.25	0.74	มาก	1.76	0.86	น้อย
รวม	4.17	0.72	มาก	1.77	0.83	น้อย

จากตารางที่ 6 การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันเข้าพรรษา ($\bar{x} = 4.35$) รองลงมา การเข้าร่วมงานหรือกิจกรรมของบุคลากรหรือกลุ่มบุคคลในชุมชน ตามคำเชิญหรือโอกาสที่เหมาะสม ($\bar{x} = 4.25$) และการให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม ($\bar{x} = 4.23$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การเข้าร่วมประชุมกับชุมชน หรือปรึกษาหารือและวางแผนการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ($\bar{x} = 3.79$)

ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน ในภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การเข้าร่วมประชุมกับชุมชนหรือปรึกษาหารือและวางแผนการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ($\bar{x} = 2.10$) รองลงมา การให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันวิสาขบูชา ($\bar{x} = 1.76$) การจัดให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณี และวัฒนธรรมที่ชุมชนจัดขึ้น ($\bar{x} = 1.76$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วม กิจกรรมวันเข้าพรรษา ($\bar{x} = 1.67$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

กิจกรรม	การจัดกิจกรรม			ปัญหาการจัดกิจกรรม		
	$\bar{x}$	SD	ระดับ	$\bar{x}$	SD	ระดับ
1. การเชิญประชาชนมาร่วม กิจกรรมวันสำคัญที่โรงเรียนจัดขึ้น	4.15	0.71	มาก	2.02	0.79	น้อย
2. การให้ชุมชนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น เพื่อปรับปรุงการจัดการศึกษา และการพัฒนาโรงเรียน	3.90	0.77	มาก	2.03	0.84	น้อย
3. การเชิญบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น มาเป็นวิทยากรในโรงเรียน	3.72	0.89	มาก	2.15	0.91	น้อย
4. การแสวงหาความร่วมมือและช่วยเหลือด้านการเงินจากชุมชนเพื่อสนับสนุนกิจกรรมจัดการศึกษา	3.97	0.76	มาก	2.12	0.92	น้อย
5. การแสวงหาความร่วมมือและช่วยเหลือทางด้านแรงงานจากชุมชน ในการปรับปรุงซ่อมแซมโรงเรียนให้เป็นปัจจุบันและด้านอื่น ๆ	3.85	0.79	มาก	2.09	0.92	น้อย
6. การแสวงหาความร่วมมือและช่วยเหลือด้านวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ จากชุมชนเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมการจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.84	0.84	มาก	2.10	0.97	น้อย
7. การจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.90	0.85	มาก	1.96	0.88	น้อย
รวม	3.90	0.80	มาก	2.07	0.89	น้อย

จากตารางที่ 7 การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเชิญประชาชนมาร่วมกิจกรรมวันสำคัญที่โรงเรียนจัดขึ้น ($\bar{x} = 4.15$) รองลงมา การแสวงหาความร่วมมือและช่วยเหลือด้านการเงินจากชุมชน เพื่อสนับสนุนกิจกรรมจัดการศึกษา ($\bar{x} = 3.97$) และ การให้ชุมชนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงและการจัดการศึกษา การพัฒนาโรงเรียน ($\bar{x} = 3.90$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเชิญบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรในโรงเรียน ($\bar{x} = 3.72$)

ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเชิญบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น มาเป็นวิทยากรในโรงเรียน ($\bar{x} = 2.15$) รองลงมา การแสวงหาความร่วมมือและช่วยเหลือด้านการเงินจากชุมชนเพื่อสนับสนุนกิจกรรมจัดการศึกษา ($\bar{x} = 2.12$) และการแสวงหาความร่วมมือและช่วยเหลือด้านวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ จากชุมชนเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรม การจัดการศึกษาของโรงเรียน ($\bar{x} = 2.10$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{x} = 1.96$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

กิจกรรม	การจัดกิจกรรม			ปัญหาการจัดกิจกรรม		
	$\bar{x}$	SD	ระดับ	$\bar{x}$	SD	ระดับ
1. การให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดประชุมร่วมกับชุมชน	3.95	0.70	มาก	2.02	0.85	น้อย
2. การประสานงานเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	4.14	0.69	มาก	1.94	0.89	น้อย
3. การสร้างเสริมความร่วมมือกับชุมชน บุคคลและหน่วยงานอื่นในการจัดหาและ การให้บริการทุนการศึกษาแก่นักเรียน	4.07	0.72	มาก	1.96	0.86	น้อย
4. การให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมประกวดต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน	3.80	0.83	มาก	1.97	0.86	น้อย
5. การปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน	4.19	0.73	มาก	1.95	0.92	น้อย
6. การจัดกิจกรรมเพื่อพบปะสังสรรค์ระหว่างศิษย์เก่าชมรม สมาคม มูลนิธิเพื่อการศึกษา ตลอดจนกลุ่มบุคคลในโรงเรียน	3.43	0.98	ปานกลาง	2.14	0.98	น้อย
7. การเยี่ยมบ้านนักเรียนและพบปะผู้ปกครอง	3.90	0.79	มาก	1.92	0.86	น้อย
รวม	3.93	0.78	มาก	1.98	0.89	น้อย

จากตารางที่ 8 การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นการจัดกิจกรรมเพื่อพบปะสังสรรค์ระหว่างศิษย์เก่า ชมรม สมาคม มูลนิธิเพื่อการศึกษา ตลอดจนกลุ่มบุคคลในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.43$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน ($\bar{x} = 4.19$)

รองลงมา การประสานงานเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ($\bar{X} = 4.14$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ การจัดกิจกรรม เพื่อพบปะสังสรรค์ระหว่างศิษย์เก่าชมรม สมาคม มูลนิธิเพื่อการศึกษาตลอดจนกลุ่มบุคคลในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.43$)

ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ในภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมเพื่อพบปะสังสรรค์ระหว่างศิษย์เก่าชมรม สมาคม มูลนิธิเพื่อการศึกษาตลอดจนกลุ่มบุคคลในโรงเรียน ($\bar{X} = 2.14$) รองลงมา การให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดประชุมร่วมกับชุมชน ($\bar{X} = 2.02$) และการให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมประกวดต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน ($\bar{X} = 1.97$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเยี่ยมบ้านนักเรียนและพบปะผู้ปกครอง ($\bar{X} = 1.92$)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. นำโครงการที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชนมาเผยแพร่อย่างกว้างขวาง	23	21.10
2. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น	19	17.43
3. ควรอบรมวิชาชีพให้ประชาชนได้รับความรู้อย่างทั่วถึงและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง	17	15.60
4. ควรนำผู้มีความรู้ท้องถิ่นมาประสานความร่วมมือในการส่งเสริมกิจกรรม	14	12.84
5. ควรนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาส่งเสริมงานประชาสัมพันธ์	12	11.01
6. ผู้บริหารและครูควรจัดให้มีการประชุมกับกรรมการชุมชนเพื่อปรึกษาหารือ วางแผน การดำเนินงานร่วมกัน	11	10.09
7. ควรให้มีการสังสรรค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	8	7.34
8. ควรให้มีจัดตั้งองค์กรเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา	5	4.59
รวม	109	100.00

จากตารางที่ 9 ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ส่วนใหญ่เสนอแนะเกี่ยวกับการนำโครงการที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชนมาเผยแพร่อย่างกว้างขวาง จำนวน 23 คน (ร้อยละ 21.10) รองลงมา ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น จำนวน 19 คน (ร้อยละ 17.43) และควรอบรมวิชาชีพให้ประชาชนได้รับความรู้อย่างทั่วถึง และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง จำนวน 17 คน (ร้อยละ 15.60)

ตอนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ
ผู้บริหารและครู กับ กรรมการชุมชน

รายการ	สถานภาพ				t	Sig.
	ผู้บริหาร และครู		กรรมการ ชุมชน			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ด้านการประชาสัมพันธ์	3.68	0.62	4.03	0.49	4.912	.000**
ด้านการให้บริการชุมชน	3.73	0.63	4.07	0.47	4.814	.000**
ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน	4.11	0.60	4.25	0.48	1.985	.048*
ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน	3.75	0.64	4.08	0.48	4.572	.012*
ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	3.85	0.59	4.02	0.47	2.539	.000**
รวม	3.82	0.53	4.09	0.39	4.485	.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ของผู้บริหาร และครูกับกรรมการชุมชน ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการให้บริการชุมชน และด้าน
การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้าน
การร่วมกิจกรรมของชุมชนและด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยการจัดกิจกรรม ทุกด้านตามความเห็นของผู้บริหารและครู
ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยตามความเห็นของกรรมการชุมชน

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ
ชุมชนของผู้บริหารและครู กับ กรรมการชุมชน

รายการ	สถานภาพ				t	Sig.
	ผู้บริหาร และครู		กรรมการ ชุมชน			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ด้านการประชาสัมพันธ์	2.19	0.65	1.85	0.70	3.945	.000**
ด้านการให้บริการชุมชน	2.14	0.73	1.83	0.78	3.234	.000**
ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน	1.89	0.78	1.68	0.70	2.248	.012*
ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน	2.22	0.79	1.91	0.72	3.197	.001*
ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	2.10	0.75	1.86	0.74	2.573	.000**
รวม	2.13	0.70	1.82	0.67	3.534	.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 11 เปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ
ชุมชนของผู้บริหารและครูกับกรรมการชุมชน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการให้บริการชุมชน
ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01 ส่วนด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน และด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ค่าเฉลี่ยการจัดกิจกรรมทุกด้านตามความเห็นของผู้บริหารและครู
สูงกว่าค่าเฉลี่ยตามความเห็นของกรรมการชุมชน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สาระสำคัญในบทนี้เป็นการสรุปการวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นเรียงลำดับดังนี้ คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย ดังนี้

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ คือ

1. เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง
3. เพื่อเปรียบเทียบการจัดกิจกรรม และปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ของครูและผู้บริหารโรงเรียนกับกรรมการชุมชน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนอำเภอโพธิ์ทอง จำนวน 377 คน กรรมการชุมชนของโรงเรียนในอำเภอโพธิ์ทอง จำนวน 350 คน รวมประชากร 727 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้ สุ่มจากประชากร โดยได้จากตาราง Darwin Hendel ดังนี้ ผู้บริหารและครูโรงเรียนในอำเภอโพธิ์ทอง จำนวน 131 คน กรรมการชุมชนของโรงเรียนในอำเภอโพธิ์ทองจำนวน 121 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่าง 252 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 4 ตอน โดยมีลักษณะดังนี้

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับการจัดกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยเรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
- ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามระดับของปัญหาการจัดกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยเรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
- ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบคำถามเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรงและความเหมาะสมในการใช้ภาษา โดยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณา เพื่อให้ข้อเสนอแนะแก้ไขปรับปรุง นำไปทดลองใช้กับผู้บริหาร ครู และกรรมการชุมชนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลางตอน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม SPSS / FW สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคำตอบในการวิจัยและเพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญของผลการศึกษาวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษากลางตอน ในภาพรวมการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยสุด คือ ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียน ด้านการบริการแก่ชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์

2. ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษากลางตอน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีลำดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการให้บริการชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน

2.1 การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษากลางตอน ด้านการประชาสัมพันธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก มีเพียงกิจกรรมเดียวที่อยู่ในระดับปานกลางคือ ดำเนินการให้มีการจัดตั้งสมาคม ชมรม กลุ่มอาชีพ หรือมูลนิธิเกี่ยวกับการศึกษาขึ้นในโรงเรียนและชุมชน ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การทำรายงานผลการเรียนความประพฤติและสุขภาพนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ

2.2 ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษากลางตอน ด้านการประชาสัมพันธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ดำเนินการให้มีการจัดตั้งสมาคม ชมรมกลุ่ม

อาชีพ หรือมูลนิธิเกี่ยวกับการศึกษาขึ้นในโรงเรียนและชุมชน

2.3 การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
อ่างทอง ด้านการให้บริการชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ใน
ระดับมาก ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้ชุมชนใช้บริการด้านอาคารสถานที่ สนามกีฬาของ
โรงเรียน

2.4 ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
อ่างทอง ด้านการให้บริการชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มี
ปัญหาอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ จัดให้มีการฝึกอบรมด้านวิชาชีพหรือความรู้
อื่น ๆ แก่ประชาชนในชุมชน

2.5 การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
อ่างทอง ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า
ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรม
วันเข้าพรรษา

2.6 ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
อ่างทอง ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ
พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การเข้าร่วมประชุมกับชุมชน หรือ
ปรึกษาหารือและวางแผนการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

2.7 การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษา
อ่างทอง ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณา
รายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การเชิญประชาชนมาร่วมกิจกรรม
วันสำคัญที่โรงเรียนจัดขึ้น

2.8 ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
อ่างทอง ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อ
พิจารณารายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การเชิญบุคลากรที่มี
ความรู้ ความสามารถ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรในโรงเรียน

2.9 การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
อ่างทอง ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ
พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก มีเพียงกิจกรรมเดียวที่อยู่ในระดับปานกลางคือ การจัดกิจกรรมเพื่อ
พบปะสังสรรค์ระหว่างศิษย์เก่า ชมรม สมาคม มูลนิธิเพื่อการศึกษา ตลอดจนกลุ่มบุคคลในโรงเรียน

ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือการปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน

2.10 ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดกิจกรรมเพื่อประสังสรรค์ระหว่างศิษย์เก่า ชมรม สมาคม มูลนิธิเพื่อการศึกษาตลอดจนกลุ่มบุคคลในโรงเรียน

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง โดยจำแนกตามสถานภาพในการเป็นผู้บริหารและครู กับกรรมการชุมชน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการให้บริการแก่ชุมชนและด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชนและด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยการจัดกิจกรรมทุกด้านตามความเห็นของผู้บริหารและครูต่ำกว่าค่าเฉลี่ยตามความเห็นของกรรมการชุมชน การจัดกิจกรรมรายด้านทุกด้านตามความเห็นของผู้บริหาร และครูแตกต่างกับความเห็นกรรมการชุมชน

สรุปได้ว่าการทดสอบข้อมูลเปรียบเทียบในการจัดกิจกรรมเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในพื้นที่การศึกษาอ่างทอง โดยจำแนกตามสถานภาพในการเป็นผู้บริหารและครู กับกรรมการชุมชน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการให้บริการแก่ชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชนและด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ค่าเฉลี่ยการจัดกิจกรรมทุกด้านตามความเห็นของผู้บริหารและครูสูงกว่าค่าเฉลี่ยตามความเห็นของกรรมการชุมชน ปัญหาการจัดกิจกรรมรายด้านทุกด้านตามความเห็นของผู้บริหารและครู แตกต่างกับความเห็นของกรรมการชุมชน

สรุปได้ว่า การทดสอบข้อมูลเปรียบเทียบกันในปัญหาการจัดกิจกรรม เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญจากการค้นพบในการศึกษาครั้งนี้ ตามกรอบความคิดและสมมติฐานของการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง โดยภาพรวมทุกด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัลยา พลัทธิรักษ์ (2539 : 63) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร (พ.ศ. 2536 - 2539) ด้านสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ การประสานงานกับชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียน การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การให้บริการชุมชน การให้ประชาสัมพันธ์โรงเรียน

2. ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง โดยภาพรวมทุกด้านพบว่าอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อร่าม คุณสกุลรัตน์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามกลุ่มชาติพันธุ์ภูไท ไทญ้อ และไทแสก มีปัญหาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ด้านการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน ด้านการวางแผนความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและโรงเรียน ไม่ได้นำผลการประเมินแต่ละครั้งไปแจ้งผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทราบ

3. เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารและครูกับกรรมการชุมชน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการให้บริการชุมชน และด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการจัดกิจกรรมของชุมชนและด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยการจัดกิจกรรมทุกด้าน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่ำกว่าค่าเฉลี่ยความเห็นของกรรมการชุมชน

สรุปความเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนกับกรรมการชุมชนในการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แตกต่างกันเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. เปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารและครูกับกรรมการชุมชน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการให้บริการแก่ชุมชน ด้านการให้ชุมชนมี

ส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชนและด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ค่าเฉลี่ยการจัดกิจกรรมทุกด้านตามความเห็นของผู้บริหารและครู สูงกว่าค่าเฉลี่ยตามความเห็นของกรรมการชุมชน

สรุปปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามความเห็นของผู้บริหารและครูกับความเห็นกรรมการชุมชน แตกต่างกันไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง "การศึกษาการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง" ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมว่ามีปัจจัยอะไรบ้าง ตลอดจนปัญหาที่พบจากการจัดกิจกรรมดังกล่าว

ในฐานะที่ผู้วิจัย ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งจำแนกออกเป็น 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

1. ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โรงเรียนกับชุมชนควรให้ความสำคัญต่อกิจกรรม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมร่วมกัน
2. ควรมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อนำข้อมูลมาสู่แนวทางปรับปรุง
3. ควรจัดให้มีการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้ไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการศึกษากระบวนการด้านการจัดกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยตรง
2. ควรมีการศึกษาองค์ประกอบ หรือปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหาร ครู กับกรรมการชุมชน
 - 2.1 ด้านการประชาสัมพันธ์
 - 2.2 ด้านการให้บริการแก่ชุมชน
 - 2.3 ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน
 - 2.4 ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน
 - 2.5 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนจากโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษฎา ไตรศิริ. การศึกษาการจัดกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ
ชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองพัทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2538.
- กัลยา พลวิเศษ. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ
ชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2539.
- กำพล แสณบุญเรือง. การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการศึกษาใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา, สำนักงาน. ข้อมูลสารสนเทศปี 2535
สปจ. ฉะเชิงเทรา. ฉะเชิงเทรา : ฝ่ายแผนงานและงบประมาณการประถมศึกษาจังหวัด
ฉะเชิงเทรา, 2535. (อัดสำเนา)
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหาร
งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สามเจริญพานิช,
2528ก.
- _____ คู่มือการติดตามประเมินผลและโครงการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2533.
- _____ คู่มือบริหารโรงเรียนประถมศึกษา เล่ม 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2527.
- _____ โครงการวิจัยและประเมินผลประสิทธิภาพของการประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2526.
- _____ ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์,
2528ข.
- _____ แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป
จำกัด, 2535.
- _____ รายงานการวิจัยและประเมินผลประสิทธิภาพของการศึกษาประถมศึกษา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2527.
- _____ รายงานการวิจัยเรื่องคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในชนบท :
กรณีศึกษาโรงเรียนในภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์อักษรไทย, 2531.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานฉบับสังเคราะห์เรื่องการวิจัยและประเมิน
คุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2531.

_____. "วัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาระดับต่าง ๆ ในแผนพัฒนาการศึกษา
แห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539)," วารสารการศึกษาแห่งชาติ . 3, (กุมภาพันธ์ -
มีนาคม 2534) : 43 - 52.

จำรัส นวลนิ่ม. การศึกษากับการพัฒนาประเทศ : แนวคิดและวิธีปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์. 2540.

จรัส โพธิศิริ. "ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนประชาชนและชุมชน," สารพัฒนาหลักสูตร.19, 38 :
(มีนาคม 2540) 42 - 49.

เจตน์ แสงไทยรักษ์. ปัญหาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.

ธิดาวรรณ นาคเสน. ความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกิจการบริหารงาน
โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษา
ศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม , 2542 .

ธีรรัตน์ กิจจักษ์. การบริหารการศึกษา : เอกสารคำสอน. เพชรบูรณ์ :คณะครุศาสตร์ สถาบัน
ราชภัฏเพชรบูรณ์, 2542.

นวลจิตต์ เขากิรติพงศ์. "การจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา," วารสารวิชาการ. 5,
10 (ตุลาคม 2545) : 12.

นิพนธ์ ยศดา. ปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2541.

บริหารการศึกษาท้องถิ่น, สำนักงาน. " การพัฒนาชุมชน," ใน เอกสารประกอบการอบรมครูใน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ปี 2536. กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง, 2536.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2535.

บุญเลี้ยง หุมทอง. "ชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน," วารสารวิชาการ. 5, 9
(กันยายน 2545) : 54 - 55.

ประเวศ ฤชากุล. ปัญหาและการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษา
บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.

ประสาน สารทั้น. แนวทางการปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษาตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2540.

ปรีชา นิพนพิทยา. เส้นทางสู่อาจารย์ 3 สำหรับข้าราชการครูสายงานการสอนระดับประถมศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรพัฒน, 2536.

ปัญญา พงศ์เพ็ชร. การศึกษาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด
นครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ,
2540.

พจน์ เนียมศักดิ์. มนุษย์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยรังสิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรังสิต.
2544 .

พัฒนา ดุศรีพิทักษ์. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชากรในการพัฒนาชุมชนในเขต
เมืองสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร . วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2540.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2543.

ไพฑูรย์ ยาไทย . บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ
ชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2538.

เมตต์ เมตต์การุณจิต. การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการการศึกษา
ประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา . วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2541.

ยุพะเยาว์ ใจงาม. ปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ
ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2540.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. กรุงเทพฯ : สยามสปอร์ต ซินดิเคท, 2545.

วิศาล เดชะเดี๋ย. การศึกษาปัญหาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535.

- สนวนจิตร สุคนธ์ทรัพย์. "การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน," ใน เอกสารประกอบ
การสอนวิชา 416701 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ม.ป.ป.
- สมศักดิ์ ดันเจริญกิจ. การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียน
ประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.
- สามัญศึกษา, กรม. เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2539. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2539.
- สุรินทร์ กิจนิตยชีวี. "การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน," วารสารการศึกษา
แห่งชาติ. 27, 2 (ธันวาคม 2535 - มกราคม 2536) : 20.
- สุพล มีหนองหว่า. ปัญหาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2542.
- อรัณย์ คุณกุลรัตน์. ปัญหาการปฏิบัติงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.
- อุไร ฤาชา. การบริหารงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโรงเรียนประถม
ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการ
ศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน, 2530.
- อำนวย คงทอง. การศึกษาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2540.
- Stoop, E, and M.L. Rafferty Jr. Practices and Trends in School Administration. New York :
Ginn and Company, 1961.
- Sumtion, M.R. School community Relations. New York : McGraw – Hill Book Company,
1966 .
- Brittingham , Kenneth Vernon. " The Characterization of Successful School Family and
Community Partnerships," Dissertation Abstracts International. 59, 5 (November
998) : 1406 – A.

- Cannon , Jeff Scott. " The Examination of a School in Peril : A Look at Discipline and Community Participation in an Urban School," **ProQuest Digital Dissertations**. 38, 1 (February 2000) : 46.
- Delaney, Rebecca. "Parent Participation in District – level Curriculum Decision – Making : A Year in the Life of a School District," **ProQuest Digital Dissertations**. 60, 7 (January 2000) : 2349 – A.
- Harris, Alison Marie. "School – community Relationship : A Namibian Case study, " **Dissertations Abstracts International** . 36, 6 (December 1998) : 1437 – A.
- Johanek, Michael. " The Public Purposes of public Education : The Evolution of Community - Centered Schooling at Benjamin Franklin High School, 1934 – 1944 (New York)," **Dissertation Abstracts International**. 56, 11 (May 1996) : 4296 – A.
- Matthew, Yiu – Yeung. "Participation of Families from African – American and Asian/ Southeast Asian Communities in Minnesota' s Open Enrollment Option," **Dissertation Abstracts International**. 58, 7 (January 1998) : 2532 – A.
- Maslow, A.H. "A Theory of Human Motivation," **The psychological Review**. 50, 4 (July 1943) : 370 – 396.
- Rideout, Frederick David. "School – Based Management for Small Schools in Newfoundland and Labrador," **Dissertation Abstracts International**. 57, 8 (February 1997) : 3348 – A.
- Tubbs, Joseph Edic. "A Study of Principals Perceptions of Site – Based Management in Cobb Coutry Georgia," **Dissertation Abstracts International** . 57, 3 (September 1996) : 966 – A.

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ดร.ปัญญา	แก้วก๊วย	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
2. นายเทียนชัย	จูเจีย	ผู้อำนวยการเขตการศึกษาอ่างทอง
3. นายบุญสืบ	กลั่นธรรม	รองผู้อำนวยการเขตการศึกษาอ่างทอง
4. นายเพชรรัตน์	นิมพันธ์	รองผู้อำนวยการเขตการศึกษาอ่างทอง
5. นายเดชนรงค์	วัฒนพันธ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทองคู้
สำนักงานเขตการศึกษาอ่างทอง
อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง

ภาคผนวก

ศธ บส.0564.07/1/44

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงนิรยุรจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

19 มกราคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ปัญญา แก้วกียูร ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นายสมยศ สุทธิพันธุ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทางพระ ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาการจัดกิจกรรมและปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนประถมศึกษา กับชุมชน" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์	หลาบมาลา	ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา)

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ที่ ศธ บส.0564.07/1/44

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

19 มกราคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายเทียนชัย จูเจีย ผู้อำนวยการเขตการศึกษาอ่างทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นายสมยศ สุทธิพันธุ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทางพระ ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาการจัดกิจกรรมและปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนประถมศึกษากับชุมชน" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์	หลาบมาลา	ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลัมบริบูรณ์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา)

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ไศธ บส.0564.07/1/44

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

19 มกราคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายบุญสืบ กลิ่นธรรม รองผู้อำนวยการเขตการศึกษาอ่างทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นายสมยศ สุทธิพันธุ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทางพระ ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาการจัดกิจกรรมและปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนประถมศึกษากับชุมชน" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์	หลาบมาลา	ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา)

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ที่ ศธ บส.0564.07/1/44

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

19 มกราคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายเพชรรัตน์ นิมพันธ์ รองผู้อำนวยการเขตการศึกษาอ่างทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นายสมยศ สุทธิพันธุ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทางพระ ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาการจัดกิจกรรมและปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนประถมศึกษา กับชุมชน" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์	หลาบมาลา	ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา)

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ที่ ศธ บส.0564.07/1/44

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

19 มกราคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายเดชณรงค์ วัฒนพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทองคู้

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นายสมยศ สุทธิพันธุ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทางพระ ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาการจัดกิจกรรมและปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนประถมศึกษากับชุมชน" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์	หลาบมาลา	ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สุราษฎร์ เศรษฐบุตร)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา)

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ที่ ศธ บส.0564.11.1/7

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

4 มีนาคม 2547

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่าน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานพื้นที่การศึกษาเขตอ่างทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นายสมยศ สุทธิพันธุ์ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทางพระ ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง "การศึกษาการจัดกิจกรรมและปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนประถมศึกษา กับ
ชุมชน" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์ ลัมบริบูรณ์ กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความร่วมมือมายังท่าน ขออนุญาตแจกแบบสอบถาม
ในหน่วยงานของท่าน เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้ประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สราวุธ เศรษฐจักร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ศร 04174/ 23๕๕

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลาง
ถนนเทศบาล 4 อ.เมืองอ่างทอง 14000

9 มีนาคม 2547

ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้อำนวยการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลาง

ด้วย สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา แจ้งว่า นายสมยศ สุทธิพันธุ์ นิสิตปริญญาโท
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาการจัดกิจกรรมและปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนประถมศึกษา
กับชุมชน"

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความร่วมมือจาก
ท่านได้แจ้งข้อมูลของสถานศึกษาให้กับบุคคลดังกล่าวข้างต้น ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเพชรรัตน์ นิ่มพันธุ์)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง ปฏิบัติหน้าที่
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลางศึกษาธิการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลาง

กลุ่มงานประสานงาน

กลุ่มอำนาจการ

โทร 0-3561-1371 ต่อ 102

โทรสาร 0-3561-1092

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพความเป็นจริงในการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2,3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ
 - ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
3. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ตามสภาพความเป็นจริงเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์
4. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมิได้มุ่งศึกษาโรงเรียนใด โรงเรียนหนึ่งโดยเฉพาะแต่เป็นการศึกษาทุกโรงเรียนในอำเภอโพธิ์ทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลางทอง
5. การวิจัยครั้งนี้ จะสำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติการสอนและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลางทอง อำเภอโพธิ์ทอง

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

นายสมยศ สุทธิพันธุ์

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามสภาพความเป็นจริง

1. สถานภาพของท่านเป็น

- ☐ ผู้บริหารโรงเรียน
- ☐ ครูปฏิบัติการสอน
- ☐ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพศ

- ☐ ชาย
- ☐ หญิง

3. อายุ

- ☐ ต่ำกว่า 30 ปี
- ☐ 31 – 50 ปี
- ☐ 51 ปีขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา

- ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ☐ ปริญญาตรี
- ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2, 3

การจัดกิจกรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาว่า กิจกรรมต่าง ๆ ต่อไปนี้ มีการจัดในระดับใด และประสบปัญหามากน้อยเพียงไร แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ดังตัวอย่าง

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก
หมายถึง	มีการจัดกิจกรรม / มีปัญหา	81 – 100%			
หมายถึง	มีการจัดกิจกรรม / มีปัญหา	61 – 80 %			
หมายถึง	มีการจัดกิจกรรม / มีปัญหา	41 – 60 %			
หมายถึง	มีการจัดกิจกรรม / มีปัญหา	21 – 40 %			
หมายถึง	มีการจัดกิจกรรม / มีปัญหา	0 – 20 %			

ตัวอย่าง

ข้อที่	งาน / กิจกรรมที่ปฏิบัติ	1. ระดับการจัดกิจกรรม					2. ระดับปัญหาการจัดกิจกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก
1	มีการประชุมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการวางแผนการประชาสัมพันธ์โรงเรียน		✓							✓	

ข้อที่	งาน / กิจกรรมที่ปฏิบัติ	1. ระดับการจัดกิจกรรม						2. ระดับปัญหาการจัดกิจกรรม					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก	
	ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน												
1	การให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดประชุมร่วมกับชุมชน												
2	การประสานงานเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน												
3	การสร้างเสริมความร่วมมือกับชุมชน บุคคล และหน่วยงานอื่นในการจัดหาและการให้บริการทุนการศึกษาแก่นักเรียน												
4	การให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมประกวดต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน												
5	การปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน												
6	การจัดกิจกรรม เพื่อพบปะสังสรรค์ระหว่างศิษย์เก่า ชมรม สมาคม มูลนิธิ เพื่อการศึกษาตลอดจนกลุ่มบุคคลในโรงเรียน												
7	การเยี่ยมบ้านนักเรียนและพบปะผู้ปกครอง												

ตอนที่ 4

คำชี้แจง

โปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมและแนวทางการแก้ปัญหา
การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน

- 1.1.....
- 1.2.....
- 1.3.....
- 1.4.....
- 1.5.....

2. การให้บริการชุมชน

- 2.1.....
- 2.2.....
- 2.3.....
- 2.4.....
- 2.5.....

3. การร่วมกิจกรรมของชุมชน

- 3.1.....
- 3.2.....
- 3.3.....
- 3.4.....
- 3.5.....

4. การให้ชุมชนร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

- 4.1.....
- 4.2.....
- 4.3.....
- 4.4.....
- 4.5.....

5. การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน

- 5.1.....
- 5.2.....
- 5.3.....
- 5.4.....
- 5.5.....

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายสมยศ สุทธิพันธุ์
เกิดวันที่	28 มิถุนายน 2496
สถานที่เกิด	อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 102/119 หมู่ที่ 1 หมู่บ้านสุขสำราญ ซอยเพชรเกษม 63 ถนนเพชรเกษม แขวงหลักสอง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร 10160
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการโรงเรียน ระดับ 8
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดทางพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2513	ม.ศ. 3 จากโรงเรียนโพธิ์ทอง "จินตมณี" อ. โพธิ์ทอง จ. อ่างทอง
พ.ศ. 2515	ป.กศ. จากวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2518	พ.ม. ศึกษาด้วยตนเอง
พ.ศ. 2525	ค.บ. วิทยาลัยครูเทพสตรี
ประวัติการรับราชการ	
พ.ศ. 2516	ครูจิตวาทน์ อันดับ 2 โรงเรียนวัดจันทรมณี อ. แสวงหา จ. อ่างทอง
พ.ศ. 2517	ครูจิตวาทน์ อันดับ 2 โรงเรียนสนธิธรรม อ. โพธิ์ทอง จ. อ่างทอง
พ.ศ. 2520	ครู 2 ระดับ 2 โรงเรียนวัดหลักแก้ว อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง องค์การบริหารส่วนจังหวัด
พ.ศ. 2532	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดหลักแก้ว อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
พ.ศ. 2533	อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดเชิงหวาย อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
พ.ศ. 2543	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเชิงหวาย อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
พ.ศ. 2544	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทางพระ อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
พ.ศ. 2546	ผู้อำนวยการ ระดับ 8 โรงเรียนวัดทางพระ อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง